

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ویرایش نهایی پیش نویس

لایحه قانون بانکداری

فهرست

<u>شماره صفحه</u>	<u>تعداد مواد</u>	<u>عنوان فصل</u>
۱	۳	فصل اول- اهداف، تعاریف و گستره شمول
۲	۱۲	فصل دوم- شرایط تأسیس "بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی"
۵	۱۳	فصل سوم- نحوه تملک سهام "بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی"
۷	۱۳	فصل چهارم- ساختار "بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی"
۱۰	۵۰	فصل پنجم- شرایط و نحوه فعالیت "بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی"
۱۹	۱۶	فصل ششم- نظارت
۲۳	۱۶	فصل هفتم- مقررات انتظامی
۲۶	۱۷	فصل هشتم- صندوق ضمانت سپردهها
۳۰	۲۲	فصل نهم- توقف، بازسازی، ورشکستگی، انحلال و تصفیه
۳۴	۱۱	فصل دهم- سایر مقررات

بسمه تعالی

«باصلوات بر محمد و آل محمد»

«فصل اول - اهداف، تعاریف و گستره شمول»

ماده ۱- هدف از این قانون، تأمین ثبات، سلامت و پایداری نظام پولی و بانکی بر مبنای موازین شرعی و همچنین صیانت از منافع سپرده‌گذاران است.

ماده ۲- اصطلاحاتی که در این قانون بکار برده شده است، به شرح زیر تعریف می‌شود:

- ۱-۲ بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛
- ۲-۲ هیأت نظارت: هیأت نظارت بر مؤسسات اعتباری موضوع قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛
- ۳-۲ عملیات بانکی: دریافت هرگونه سپرده از عموم و به‌کارگیری آن در قالب اعطای اعتبار و تسهیلات؛
- ۴-۲ خدمات بانکی: مجموعه اقداماتی غیر از عملیات بانکی که مؤسسه اعتباری می‌تواند در چارچوب مفاد این قانون به مشتریان ارائه و در قبال آن کارمزد دریافت نماید.
- ۵-۲ مؤسسه اعتباری: شخص حقوقی است که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و به انجام عملیات بانکی و ارائه تمام یا بخشی از خدمات بانکی مبادرت می‌نماید و شامل بانک و مؤسسه اعتباری غیربانکی می‌باشد.
- ۶-۲ بانک: مؤسسه اعتباری است که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی از عنوان بانک استفاده می‌کند و می‌تواند مشتمل بر انواع مختلفی از جمله؛ تجاری، تخصصی، توسعه‌ای، قرض‌الحسنه، مجازی و منطقه‌ای باشد.
- ۷-۲ مؤسسه اعتباری غیربانکی: مؤسسه اعتباری است که مجاز به استفاده از نام بانک در عنوان خود نبوده و شامل شرکت پس‌انداز و تسهیلات، صندوق قرض‌الحسنه، شرکت تعاونی اعتبار و نظایر آن می‌باشد.
- ۸-۲ سپرده: وجهی است که تحت یکی از عناوین مندرج در این قانون از مشتری دریافت می‌گردد. بازپرداخت سپرده می‌تواند به همراه سود یا امتیاز یا بدون آن‌ها و یا با کسر مبلغی از آن باشد.
- ۹-۲ اعتبار: تعهد به پرداخت تسهیلات به اشخاص یا پذیرش تعهد در قالب اعتبارات اسنادی، ضمانت‌نامه، ظهرنویسی یا موارد مشابه؛

۲-۱۰- تسهیلات: فراهم کردن منابع مالی مورد نیاز متقاضیان در چارچوب این قانون؛

۲-۱۱- ابزارهای پرداخت: کلیه امکاناتی که اشخاص را قادر به پرداخت یا انتقال وجوه می‌سازد؛

۲-۱۲- سرمایه نظارتی: مجموع آن دسته از ارقام ترازنامه‌ای مؤسسه اعتباری نظیر سرمایه پرداخت‌شده، اندوخته‌ها، سود انباشته و ذخایر می‌باشد که قابلیت جبران زیان‌های وارده به مؤسسه اعتباری را دارد.

ماده ۳- کلیه اشخاصی که مبادرت به انجام عملیات بانکی و یا ارایه انواع ابزارهای پرداخت می‌نمایند، مشمول مقررات این قانون می‌باشند. تشخیص انجام عملیات بانکی و ارایه ابزارهای پرداخت با بانک مرکزی است.

«فصل دوم- شرایط تأسیس مؤسسات اعتباری»

ماده ۴- تأسیس مؤسسه اعتباری، اشتغال به عملیات بانکی، ارایه انواع ابزارهای پرداخت، استفاده از نام بانک و عناوین مؤسسات اعتباری غیربانکی در عنوان مؤسسه اعتباری فقط طبق مقررات این قانون و با مجوز بانک مرکزی امکان‌پذیر است.

تبصره - فعالیت اشخاصی که بدون اخذ مجوز از بانک مرکزی مبادرت به اقدامات موضوع این ماده نمایند، توسط نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، شناسایی و ضمن اعلام مراتب به بانک مرکزی تعطیل و متوقف خواهد شد. متخلفین با شکایت بانک مرکزی یا دادستان کل کشور به حبس تعزیری از سه تا ده سال محکوم می‌شوند.

ماده ۵- مراجع ثبت شرکت‌ها نمی‌توانند تقاضای تأسیس مؤسسه اعتباری را در ایران به ثبت برسانند، مگر آن که مجوز بانک مرکزی و رونوشت گواهی شده اساسنامه مربوط که به تأیید بانک مرکزی رسیده است و گواهی بانک مرکزی مبنی بر پرداخت صددرصد سرمایه ضمیمه تقاضای ثبت باشد.

ماده ۶- اساسنامه مؤسسه اعتباری و تغییرات بعدی آن باید قبل از ثبت به تأیید هیأت نظارت برسد. مؤسسه اعتباری مکلف است حسب مورد نکات لازم‌الرعايه مصوب هیأت نظارت را در اساسنامه خود درج نماید یا اساسنامه خود را مطابق با مفاد اساسنامه نمونه مصوب هیأت نظارت اصلاح نماید.

تبصره- اساسنامه بانک‌های دولتی متناسب با مأموریت و زمینه فعالیت هر یک توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و پس از تصویب آن در مجمع عمومی بانک، به تأیید هیأت نظارت خواهد رسید.

ماده ۷- ایجاد یا تعطیلی شعبه، باجه یا دفتر نمایندگی مؤسسه اعتباری در داخل و یا خارج کشور، طبق دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

ماده ۸- مؤسسه اعتباری خارجی در صورت تحقق شرایط ذیل می‌تواند مبادرت به ایجاد شعبه در کشور نماید:

الف- مرجع نظارتی کشور متبوع مؤسسه اعتباری خارجی، دارای توان نظارت یکپارچه به تشخیص بانک مرکزی باشد.

ب- مجوز ایجاد شعبه را از مرجع نظارتی کشور متبوع خود و بانک مرکزی دریافت نموده باشند.

تبصره ۱- نظارت مرجع نظارتی کشور متبوع مؤسسه اعتباری خارجی، نافی اختیارات نظارتی بانک مرکزی نمی‌باشد.

تبصره ۲- در صورت نقض هر یک از شرایط فوق، بانک مرکزی می‌تواند با تصویب هیأت نظارت، فعالیت شعبه را محدود یا ممنوع نماید.

تبصره ۳- سایر شرایط تأسیس، فعالیت و تعطیلی شعبه مؤسسه اعتباری خارجی بر اساس دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

ماده ۹- کلیه اشخاص حقوقی که به عملیات بانکی اشتغال دارند، مکلفند اساسنامه خود را حداکثر ظرف یک سال از تاریخ تصویب این قانون، با مقررات این قانون تطبیق دهند و آن را به تأیید بانک مرکزی برسانند.

ماده ۱۰- تشکیل بانک فقط به صورت شرکت سهامی عام با سهام با نام، ممکن است.

تبصره ۱- بانک‌هایی که تمام سهام آن‌ها متعلق به دولت است، مشمول حکم مقرر در این ماده نمی‌باشند.

تبصره ۲- شکل حقوقی مؤسسات اعتباری غیربانکی با پیشنهاد بانک مرکزی و تصویب هیأت نظارت تعیین می‌شود.

ماده ۱۱- دولت‌ها و اشخاص حقوقی دولتی خارجی نمی‌توانند سهام مؤسسه اعتباری را در تملک خود داشته باشند مگر به موجب قانون.

تبصره- اشخاص حقوقی دولتی خارجی اشخاصی هستند که بیش از ۵۰ درصد سهام آن‌ها به طور مستقیم در تملک دولت‌های خارجی باشد.

ماده ۱۲- رعایت موارد ذیل در خصوص سرمایه اولیه مؤسسه اعتباری الزامی است:

الف- سرمایه اولیه مؤسسه اعتباری فقط به صورت نقد و با پول رایج کشور قابل پرداخت است.

ب- سرمایه اولیه مؤسسه اعتباری باید تماماً قبل از صدور مجوز تأسیس نزد بانک مرکزی تودیع شده باشد.

پ- هیأت نظارت با پیشنهاد بانک مرکزی و بر اساس نوع مؤسسه اعتباری، میزان حداقل سرمایه را تعیین می‌نماید.

تبصره- در صورتی که سرمایه مؤسسه اعتباری کمتر از حداقل سرمایه تعیین شده توسط هیأت نظارت باشد، مؤسسه اعتباری موظف است حداکثر ظرف مدت یک سال، سرمایه خود را با حداقل سرمایه تعیین شده منطبق سازد.

ماده ۱۳- به منظور اطمینان از مدیریت صحیح بانک‌ها، بانک مرکزی می‌تواند در صورت احراز شرایط ذیل اقدام به صدور مجوز تأسیس نماید:

الف- متقاضیان تأسیس از حسن شهرت و توانمندی مالی و حرفه‌ای برخوردار باشند.

ب- متقاضیان تأسیس سابقه محکومیت کیفری مؤثر نداشته باشند.

پ- آورده متقاضیان تأسیس بیش از یک درصد سهام به عنوان سرمایه بانک از نظر منشاء شفاف و بلااشکال باشد.

ت- متقاضیان تأسیس فاقد بدهی غیرجاری به نظام بانکی کشور باشند.

ث- سرمایه پیشنهادی بانک تکافوی انجام عملیات مورد نظر را بنماید و از حداقل سرمایه مورد نیاز برای تأسیس بانک کمتر نباشد.

ج- قرائنی دال بر تهدید مدیریت صحیح بانک از نظر اعمال نفوذ برخی از متقاضیان تأسیس وجود نداشته باشد.

چ- برنامه عملیاتی بانک مشتمل بر نظام کنترل داخلی، مدیریت ریسک، مبارزه با پولشویی، پیش‌بینی‌های مالی و نظایر آن دارای توجیه مالی و اقتصادی باشد.

ح- ارتباط بانک با سایر اشخاص مانع نظارت مؤثر بانک مرکزی نشود.

تبصره ۱- حداقل شرایط اعطای مجوز تأسیس در مورد مؤسسات اعتباری غیربانکی، مطابق با دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

تبصره ۲- متقاضیان تأسیس مؤسسه اعتباری مکلف می‌باشند حداکثر سه ماه پس از اخذ مجوز تأسیس، نسبت به ثبت آن در مرجع ثبت شرکت‌ها اقدام و حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ ثبت مؤسسه اعتباری در مرجع ثبت شرکت‌ها، تمهیدات و شرایط لازم را برای دریافت مجوز فعالیت از بانک مرکزی فراهم نمایند.

تبصره ۳- مؤسسه اعتباری مکلف است حداکثر یک‌ماه پس از اخذ مجوز فعالیت، شروع به فعالیت نماید.

ماده ۱۴- در مواردی که مجوز تأسیس یا فعالیت مؤسسه اعتباری بر اساس آرایه اطلاعات نادرست یا گمراه‌کننده یا مدارک و اسناد غیر معتبر یا جعلی و یا کتمان اطلاعات مؤثر به تشخیص بانک مرکزی، اعطا شده باشد، بانک مرکزی می‌تواند با احراز موارد فوق، چنانچه مؤسسه اعتباری آغاز به فعالیت نکرده باشد، مجوز تأسیس آن را ابطال نماید. در صورت شروع فعالیت، بانک مرکزی می‌تواند موضوع را جهت رسیدگی و اعمال مجازات‌های موضوع ماده ۱۱۵ این قانون به هیأت بدوی رسیدگی به تخلفات انتظامی ارجاع نماید. متخلفین با شکایت بانک مرکزی، علاوه بر جبران خسارت وارده به مجازات حبس تعزیری از سه تا ده سال و جزای نقدی حداکثر ۵ درصد سرمایه مؤسسه اعتباری محکوم خواهند شد و سهام آن‌ها به نفع دولت ضبط می‌شود.

ماده ۱۵- شرایط و نحوه صدور مجوز تأسیس و مجوز اشتغال به عملیات بانکی (مجوز فعالیت) برای هر یک از انواع مؤسسات اعتباری، به موجب دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

«فصل سوم- نحوه تملک سهام مؤسسات اعتباری»

ماده ۱۶- تملک و کنترل سهام بانک توسط مالک واحد تا سقف ده درصد بدون اخذ مجوز مجاز می‌باشد. تملک و کنترل سهام هر یک از بانک‌ها توسط "مالک واحد" در سطوح بیش از ۱۰ درصد الی ۲۰ درصد و بیش از ۲۰ درصد الی ۳۳ درصد، منوط به اخذ مجوز قبلی از بانک مرکزی و بیش از ۳۳ درصد الی ۵۱ درصد با موافقت بانک مرکزی و تصویب هیأت نظارت مجاز می‌باشد. تملک و کنترل بیش از ۵۱ درصد سهام هر یک از بانک‌ها توسط "مالک واحد" به هر ترتیبی ممنوع است. معاملات بیش از سقف‌های مجاز در این ماده توسط مالک واحد باطل و ملغی‌الآثر است.

تبصره ۱- "مالک واحد" به شخص حقیقی یا حقوقی به طور مستقل یا به بیش از یک شخص حقیقی یا حقوقی اطلاق می‌شود که دارای روابط مالی، خویشاوندی (سببی یا نسبی)، مالکیتی (به طور مستقیم یا غیرمستقیم)، نیابتی یا مدیریتی با یکدیگر می‌باشند.

تبصره ۲- سقف و شرایط تملک و کنترل سهام بانک‌ها توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی غیردولتی خارجی در چارچوب این قانون، بنا به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت خواهد رسید.

تبصره ۳- تملک و کنترل سهام بانک‌ها توسط بانک‌های خارجی غیردولتی از رعایت حدود مقرر در این ماده مستثنی است.

ماده ۱۷- اعطای مجوزهای موضوع ماده ۱۶، منوط به تحقق شرایط ذیل به تشخیص بانک مرکزی می‌باشد:

- الف- مالک واحد از حسن شهرت و شرایط مالی مناسب برخوردار باشد؛
- ب- اطلاعات ارائه شده توسط متقاضی، قابلیت احراز و تأیید داشته باشد؛
- پ- منشأ وجوه برای تملک و کنترل سهام، شفاف و بلااشکال باشد؛
- ت- مالک واحد فاقد بدهی غیرجاری به نظام بانکی کشور باشد.
- ث- موجب ایجاد انحصار در نظام بانکی کشور نگردد؛
- ج- پذیرش درخواست مالک واحد موجب مخاطره عمده‌ای برای اداره صحیح و باثبات بانک نباشد.

ماده ۱۸- مالک واحدی که بنا به دلایل قهری از جمله ارث و یا ایجاد و تغییر روابط بین اشخاص، مالک سهام هر یک از بانک‌ها بیش از حدود مجاز شود، موظف است ظرف مدت شش ماه نسبت به اخذ مجوز لازم برای هر سطح، اقدام و یا مازاد سهام خود را واگذار نماید.

ماده ۱۹- مالک واحدی که تا پیش از تصویب این قانون، دارنده سهام هر یک از بانک‌ها بیش از حدود مجاز می‌باشد، مکلف است ظرف مدت یک‌سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به اخذ مجوز لازم برای هر سطح، اقدام و یا مازاد سهام خود را واگذار نماید.

ماده ۲۰- مالک واحدی که پس از سپری شدن مهلت‌های تعیین شده، بدون اخذ مجوز لازم همچنان دارنده سهام هر یک از بانک‌ها به میزانی بیش از حدود مجاز باشد، نسبت به مازاد سقف مجاز، در مجامع عمومی صاحبان سهام مؤسسه اعتباری ذی ربط حق رأی نخواهد داشت. در احتساب حدنصاب تشکیل مجامع عمومی، تعداد این‌گونه سهام از تعداد کل سهام کسر خواهد شد. بانک مرکزی از پذیرش اعضای هیأت مدیره پیشنهادی که به اتکای آرای مزبور تعیین شده‌اند، خودداری می‌نماید.

ماده ۲۱- مازاد سهام مالک واحد مذکور در مواد ۱۸ و ۱۹ این قانون که ظرف مهلت‌های مقرر مجوز لازم برای آن‌ها اخذ نشده باشد، توسط بانک مرکزی حسب مورد از طریق بورس اوراق بهادار یا خارج از بورس اوراق بهادار به فروش می‌رسد. چنین مالک واحدی تا زمان واگذاری مازاد سهام وی به اشخاص جدید، فاقد حق رأی و حق استفاده از حق تقدم مالکیت سهام جدید به نسبت مازاد سهام غیرمجاز مزبور می‌باشد. وجوه حاصل از فروش سهام مازاد موضوع این ماده پس از کسر هزینه‌های مربوط، به مالک واحد مزبور مسترد می‌شود.

ماده ۲۲- چنان‌چه مالک واحدی بنا به تشخیص بانک مرکزی بر اساس آرایه اطلاعات نادرست و گمراه‌کننده، مدارک و اسناد غیرمعتبر یا جعلی و یا کتمان اطلاعات مؤثر، مجوزهای موضوع ماده ۱۶ را اخذ کرده باشد، علاوه بر ابطال مجوز صادره و واگذاری مازاد سهام وی توسط بانک مرکزی به اشخاص جدید، از طریق بورس اوراق بهادار یا خارج از بورس اوراق بهادار و محرومیت از حق رأی و حق رأی ناشی از افزایش سرمایه به نسبت مازاد سهام غیرمجاز مزبور؛ با شکایت بانک مرکزی به مجازات حبس از شش ماه تا دو سال و پرداخت جزای نقدی حداکثر ۵ درصد ارزش سهام مورد تخلف در زمان خرید محکوم می‌شود. وجوه حاصل از فروش سهام مازاد موضوع این بند پس از کسر جزای نقدی و سایر هزینه‌های مربوط، به مالک واحد مزبور مسترد می‌شود.

تبصره- آیین‌نامه اجرایی مواد ۲۱ و ۲۲، بنا به پیشنهاد مشترک بانک مرکزی، وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت دادگستری به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۲۳- در صورتی که بنا به تشخیص بانک مرکزی، تصمیمات مدیریتی مالک واحد دارنده بیش از ده درصد سهام، منجر به تخلف از قوانین و مقررات مربوط در بانک گردد یا چنان‌چه مالک واحد شرایط اولیه مقرر در ماده ۱۷ را

از دست بدهد، بانک مرکزی می تواند مالک واحد را ملزم نماید مازاد سهام بیش از ده درصد خود را ظرف مدت شش ماه به دیگران واگذار کند. در صورت خودداری مالک واحد از اجرای دستور بانک مرکزی، مشمول احکام مقرر در ماده ۲۱ می شود.

ماده ۲۴- بانک مرکزی می تواند مقررات محدودکننده ای برای عملیات بانکی بانک هایی که بیش از ده درصد سهام آنها در اختیار مالک واحد است، متناسب با هر سطح تملک و کنترل، مقرر نماید.

ماده ۲۵- دستورالعمل این فصل مشتمل بر شرایط و نحوه پذیرش تقاضاهای مربوط به اخذ مجوز تملک و کنترل سهام در سطوح مقرر، مصادیق مالک واحد و سایر موارد مرتبط، حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، بنا به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می رسد.

ماده ۲۶- تملک و کنترل سهام مؤسسه اعتباری توسط دولت از شمول حدود و ضوابط مذکور در این فصل مستثنی می باشد.

ماده ۲۷- مؤسسه اعتباری نمی تواند به طور مستقیم یا غیرمستقیم بیش از یک درصد سهام خود یا هر یک از مؤسسات اعتباری دیگر را در اختیار داشته باشد مگر با مجوز هیأت نظارت.

ماده ۲۸- مؤسسات اعتباری غیربانکی مشمول مقررات این فصل نبوده و تابع ضوابطی خواهند بود که بنا به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می رسد.

«فصل چهارم - ساختار مؤسسات اعتباری»

ماده ۲۹- مسئولیت سیاست گذاری، مدیریت ریسک، نظارت و اداره کلیه امور بانک بر اساس قوانین و مقررات بر عهده هیأت مدیره ای است که از میان اشخاص حقیقی توسط مجمع عمومی انتخاب می شود. این هیأت مسئولیت حسن اجرای قوانین و مقررات ناظر بر بانک ها را بر عهده دارد.

ماده ۳۰- اعضای هیأت مدیره نماینده سهام دولت، با رعایت مقررات این قانون به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب مجمع عمومی و با حکم وی انتخاب می شوند.

ماده ۳۱- ترکیب اعضای مجمع عمومی بانک های دولتی به شرح زیر تعیین می شود:

الف- وزیر امور اقتصادی و دارایی؛

ب- رییس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور؛

پ- وزیر صنعت، معدن و تجارت؛

ت- وزیر جهاد کشاورزی؛

ث- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی؛

ج- وزیر راه و شهرسازی.

تبصره- ریاست مجمع عمومی بانک‌های دولتی با وزیر امور اقتصادی و دارایی است.

ماده ۳۲- تعداد اعضای هیأت مدیره بانک ۵، ۷ یا ۹ نفر است.

ماده ۳۳- اعضای هیأت مدیره بانک باید فاقد هر گونه سمت اجرایی در بانک بوده و حداقل سه پنجم آن‌ها از تخصص

کافی در زمینه امور بانکی و نیز حداقل ۱۰ سال سابقه کار مدیریتی در نظام بانکی به تشخیص بانک مرکزی برخوردار باشند. سایر اعضای هیأت مدیره باید دارای تخصص و تجربه کافی در نظام مالی به تشخیص بانک مرکزی باشند. همچنین اعضای هیأت مدیره باید دارای شرایط ذیل باشند:

الف- دارا بودن حداقل دانشنامه کارشناسی مرتبط به تشخیص بانک مرکزی؛

ب- دارا بودن حسن شهرت و امانتداری؛

پ- نداشتن محکومیت قطعی به سرقت، ارتشاء، اختلاس، قاچاق، خیانت در امانت، کلاهبرداری، جعل و تزویر، پولشویی، صدور چک بی محل و ورشکستگی اعم از این که حکم از دادگاه‌های داخلی یا خارج کشور صادر شده یا محکوم، مجرم اصلی یا شریک یا معاون جرم بوده باشد.

ت- نداشتن محکومیت قطعی بیش از یک بار به هر یک از مجازات‌های انتظامی مقرر در ماده ۱۱۵؛

ث- نداشتن بدهی غیرجاری به "بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی"؛

ج- نداشتن سمت یا سهام بیش از آن چه بانک مرکزی تعیین می کند در بانک و مؤسسه اعتباری غیربانکی دیگر؛

تبصره ۱- مرجع صالح برای تشخیص و تطبیق احکام صادره از دادگاه‌های خارجی در مورد بند پ این ماده، دادگاه‌های عمومی تهران است.

تبصره ۲- در بانک دولتی، رییس هیأت مدیره می تواند به عنوان مدیرعامل انتخاب شود.

ماده ۳۴- بالاترین مقام اجرایی بانک مدیرعامل است که از میان اشخاص حقیقی توسط هیأت مدیره بانک انتخاب

می شود. مدیرعامل بانک یک نفر را به عنوان قائم مقام و یک یا چند نفر را به عنوان معاون مدیرعامل که قبلاً انتخاب آنان به تأیید هیأت مدیره رسیده باشد، منصوب می کند. مدیرعامل، قائم مقام و معاونین، اعضای هیأت عامل بانک را تشکیل می دهند. حدود وظایف و اختیارات و مدت تصدی و حق الزحمه اعضای هیأت عامل توسط هیأت مدیره تعیین می شود.

ماده ۳۵- اعضای هیأت عامل بانک باید دارای تخصص حرفه‌ای و حداقل ۵ سال سابقه کار به تشخیص بانک مرکزی در

نظام مالی بوده و از همان شرایط مقرر در بندهای الف تا ج مقرر در ماده ۳۳ برخوردار باشند.

ماده ۳۶- انتصاب اعضای هیأت مدیره، مدیرعامل، قائم مقام مدیرعامل و معاونین مدیرعامل مؤسسه اعتباری و تمدید دوره مسئولیت آن‌ها، منوط به تأیید صلاحیت اشخاص مذکور مطابق مقررات این قانون توسط بانک مرکزی می‌باشد.

تبصره- ضوابط اجرایی مربوط به مواد ۳۱ تا ۳۴ متضمن ترکیب هیأت کمیسیون مربوط، معیارهای ارزیابی، چارچوب زمانی رسیدگی، نحوه سلب صلاحیت و چگونگی رسیدگی به شکایات اشخاص و ... به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

ماده ۳۷- بازرسی یا بازرسان اصلی و علی‌البدل بانک از میان سازمان حسابرسی یا مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران که بر اساس ضوابطی که بنا به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد، تعیین می‌شوند، انتخاب می‌گردند.

ماده ۳۸- برگزاری مجمع عمومی مؤسسه اعتباری مستلزم تأیید و مجوز قبلی بانک مرکزی می‌باشد.

ماده ۳۹- در مواردی که تصمیمات مجامع عمومی یا هیأت مدیره مؤسسه اعتباری متضمن یکی از امور ذیل باشد، لازم است پیش از ارسال صورت جلسه مجمع یا هیأت مدیره به مرجع ثبت شرکت‌ها، موافقت بانک مرکزی با ثبت موارد مذکور اخذ گردد:

الف- انتخاب اعضای هیأت مدیره، مدیرعامل، بازرسی و حسابرس؛

ب- کاهش یا افزایش سرمایه؛

پ- ادغام بانک؛

ت- هر نوع تغییر دیگری در اساسنامه؛

ث- انحلال بانک و نحوه تصفیه آن.

ماده ۴۰- در اجرای مواد ۹۷ و ۹۸، هیأت مدیره بانک موظف است کمیته‌هایی مشتمل بر کمیته حسابرسی، کمیته عالی مدیریت ریسک و کمیته جبران خدمات و تشکیل داده و ضوابط مربوط به فعالیت آن‌ها را در چارچوب مقررات این قانون و دستورالعمل‌های بانک مرکزی تصویب و به مورد اجرا گذارد. ترکیب هر یک از کمیته‌ها، شرایط و مدت عضویت اعضا، اختیارات، وظایف، نحوه برگزاری جلسات و حق الزحمه اعضا، در چارچوب ضوابطی خواهد بود که بنا به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

ماده ۴۱- ساختار مؤسسات اعتباری غیربانکی به موجب مقرراتی خواهد بود که با پیشنهاد بانک مرکزی و تصویب هیأت نظارت تعیین می‌شود.

«فصل پنجم- شرایط و نحوه فعالیت مؤسسات اعتباری»

ماده ۴۲- مؤسسه اعتباری علاوه بر انجام عملیات بانکی، می تواند در چارچوب ضوابط اسلامی با مجوز بانک مرکزی به

انجام تمام یا برخی از خدمات بانکی به شرح ذیل مبادرت نماید:

الف- انجام انواع عملیات ارزی؛

ب- گشایش و پذیرش انواع اعتبار اعم از اسنادی و غیر آن، اصالتاً و یا به نمایندگی و انجام هر نوع عملیات

مربوط؛

پ- نقل و انتقال وجوه؛

ت- صدور و پذیرش انواع ضمانت نامه؛

ث- انجام معاملات مربوط به فلزات و سنگ های گرانبها؛

ج- انجام معاملات مربوط به انواع ابزارهای بازار پول و سرمایه؛

چ- انجام معاملات مربوط به ابزارهای مشتقه به حساب خود یا دیگران؛

ح- ارایه خدمات پذیره نویسی و عرضه عمومی اوراق بهادار؛

خ- مدیریت وجوه برای اشخاص و عاملیت وجوه اداره شده؛

د- ارایه خدمات مربوط به پذیرش امانات مشتریان؛

ذ- ارایه خدمات مشاوره سرمایه گذاری؛

ر- ارایه خدمات مربوط به مدیریت سبد دارایی های مشتریان؛

ز- سایر عملیات مجاز با پیشنهاد بانک مرکزی و تصویب هیأت نظارت.

ماده ۴۳- مؤسسه اعتباری بر اساس مجوز بانک مرکزی می تواند تحت عناوین ذیل به قبول سپرده مبادرت نماید:

الف- سپرده جاری

ب- سپرده پس انداز

پ- سپرده قرض الحسنه

ت- سپرده های سرمایه گذاری

تبصره ۱- سپرده های جاری و پس انداز مبتنی بر قرض بدون بهره بوده و سپرده های قرض الحسنه و

سرمایه گذاری مبتنی بر وکالت می باشند.

تبصره ۲- شرایط عمومی و ویژگی های هر یک از سپرده ها در دستورالعمل اجرایی که با پیشنهاد بانک مرکزی

به تصویب هیأت نظارت خواهد رسید، تعیین می شود.

تبصره ۳- قبول سپرده جاری صرفاً توسط بانک ها مجاز می باشد.

ماده ۴۴ - مؤسسه اعتباری مکلف به بازپرداخت اصل سپرده‌های پس انداز، قرض الحسنه و جاری می‌باشد و می‌تواند بازپرداخت اصل سپرده‌های سرمایه‌گذاری را تعهد کند.

ماده ۴۵ - مؤسسه اعتباری مکلف است وجوه حاصل از سپرده‌های قرض الحسنه (موضوع بند پ ماده ۴۳) را پس از کسر الزامات قانونی و ذخایر احتیاطی، صرفاً از طریق قرض الحسنه به متقاضیان اختصاص دهد.

تبصره - مؤسسه اعتباری می‌تواند از دریافت‌کنندگان قرض الحسنه، صرفاً کارمزد دریافت کنند. سقف کارمزد را بانک مرکزی تعیین می‌نماید.

ماده ۴۶ - مؤسسه اعتباری می‌تواند برای تجهیز منابع و پس از اخذ مجوز از بانک مرکزی و سازمان بورس و اوراق بهادار، اوراق بهادار اسلامی منتشر نماید.

تبصره - انتشار اوراق مشارکت و گواهی سپرده صرفاً موکول به اخذ مجوز از بانک مرکزی است.

ماده ۴۷ - تضمین اصل و سود علی‌الحساب اوراق بهادار منتشر شده برای دولت و شرکت‌های دولتی و مؤسسات وابسته به دولت توسط مؤسسه اعتباری ممنوع است.

ماده ۴۸ - مؤسسه اعتباری به منظور جذب و تجهیز سپرده‌ها می‌تواند بر اساس ضوابط تعیین شده توسط بانک مرکزی، با اتخاذ روش‌های تشویقی، امتیازاتی را به شرح ذیل به سپرده‌گذاران اعطاء نماید:

الف - اعطای جوایز غیر ثابت نقدی یا جنسی برای سپرده‌های قرض الحسنه؛

ب - تخفیف و یا معافیت سپرده‌گذاران از پرداخت کارمزد و یا حق الوکاله؛

پ - استفاده از سایر ابزارهای تشویقی و ارائه خدمات ویژه به سپرده‌گذاران با اخذ مجوز از بانک مرکزی.

ماده ۴۹ - مؤسسه اعتباری می‌تواند به منظور اعطای تسهیلات، اموال منقول و غیر منقول قابل اجاره را بنا به درخواست مشتری و تعهد وی به صورت اجاره به شرط تملیک واگذار نماید.

ماده ۵۰ - مؤسسه اعتباری می‌تواند از طریق پیش‌خرید محصولات (سلف)، تسهیلات مورد نیاز متقاضیان را فراهم نماید.

ماده ۵۱ - مؤسسه اعتباری می‌تواند اسناد مطالبات مدت‌دار متقاضی را بعد از احراز واقعی بودن اسناد و مطالبات، تنزیل (خرید دین) کند.

ماده ۵۲ - مؤسسه اعتباری می‌تواند به منظور ایجاد تسهیلات، قسمتی از سرمایه و یا منابع مورد نیاز بخش‌های مختلف اقتصادی را از طریق انواع مشارکت تامین نماید.

تبصره - شرکت‌هایی که بانک‌های دولتی در سرمایه آن‌ها به هر میزان مشارکت نموده یا بنمایند، به سبب مشارکت بانک‌های مذکور، شرکت دولتی محسوب نمی‌شوند.

ماده ۵۳ - مؤسسه اعتباری می‌تواند به منظور ایجاد تسهیلات در امور بازرگانی، سرمایه لازم را بر اساس قرارداد مضاربه در اختیار متقاضی قرار دهد.

ماده ۵۴- مؤسسه اعتباری می‌تواند به منظور اعطای تسهیلات، از طریق قرارداد سفارش ساخت (استصناع) و بنا به تقاضای مشتری، محصولی را با اوصاف خاص به تولیدکننده سفارش داده و حسب شرایط پرداخت در قرارداد، خریداری نماید و سپس آن را به مشتری فروخته و یا از طریق دیگر واگذار کند.

تبصره - قرارداد سفارش ساخت، قراردادی است که به موجب آن یکی از طرفین قرارداد در مقابل مبلغی معین، ساخت و تحویل محصولی مشخص را در زمانی معین نسبت به طرف دیگر بر عهده می‌گیرد.

ماده ۵۵- مؤسسه اعتباری می‌تواند به منظور اعطای تسهیلات و رفع نیازهای مشتری، اقدام به تملک و تدارک اموال و خدمات نموده و آن‌ها را در قالب عقد مراحه به مشتری واگذار نماید.

ماده ۵۶- اعتبار اسنادی قراردادی مستقل از قرارداد مبنای آن و قرارداد فروش می‌باشد که به موجب آن، مؤسسه اعتباری گشاینده اعتبار متعهد به پرداخت یا پذیرش پرداخت یا قبولی یا معامله اسناد صادره توسط ذینفع تحت شرایط اعتبار است. مشروط بر این که، کلیه اسناد مشخص شده در متن اعتبار ارایه شده باشند.

تبصره - مقررات ناظر بر اعتبارات اسنادی با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

ماده ۵۷- اشخاصی که در هر یک از فرآیند اعتبار اسنادی با قصد متقلبانه، درخواست گشایش اعتبار اسنادی نموده و در قبال گشایش اعتبار اسنادی، کالا یا خدمتی مبادله نمایند یا کالا یا خدمتی مبادله گردد که با اسناد تسلیمی به مؤسسه اعتباری مطابقت نداشته یا از بازپرداخت وجه اعتبار اسنادی خودداری ورزند، ضمن الزام به جبران خسارت وارده، در حکم کلاهبردار محسوب می‌شوند.

ماده ۵۸- صدور دستور موقت توسط مرجع قضایی مبنی بر توقف پرداخت وجه اعتبار اسنادی یا ضمانت‌نامه بانکی مجاز نمی‌باشد مگر در صورت ارایه مدارک مثبت دایر بر وقوع تقلب آشکار و احتمال ورود ضرر غیرقابل جبران و با رعایت قانون آیین دادرسی مدنی.

ماده ۵۹- ضمانت‌نامه بانکی سندی مستقل از قرارداد پایه و قرارداد صدور ضمانت‌نامه بوده و صرفاً تابع شرایط مندرج در ضمانت‌نامه می‌باشد. پرداخت وجه ضمانت‌نامه منوط به رعایت شرایط مندرج در ضمانت‌نامه است.

تبصره - ضمانت‌نامه بانکی تابع مقررات باب ضمانت قانون مدنی نبوده و ضوابط اجرایی آن در چارچوب ماده ۱۰ قانون مدنی با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

ماده ۶۰ - دستورالعمل اجرایی مواد ۴۹ الی ۵۹ این قانون با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

ماده ۶۱- هر گونه اعطای تسهیلات، ایجاد تعهدات و افتتاح حساب جاری و صدور دسته چک توسط مؤسسه اعتباری صرفاً بر اساس اعتبارسنجی و گزارش اعتباری متقاضی امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۶۲- اعطای تسهیلات و اعتبار به استثنای تسهیلات خرد که مصادیق آن توسط بانک مرکزی تعیین می‌شود، باید از توجیه فنی، مالی و اقتصادی به تشخیص مؤسسه اعتباری برخوردار باشد.

ماده ۶۳ - قراردادهایی که در چارچوب فصل پنجم این قانون مبادله می‌گردد، در حکم اسناد رسمی و لازم‌الاجرا بوده و از کلیه مزایای اسناد مزبور برخوردار بوده و صدور اجراییه رأساً توسط مؤسسه اعتباری انجام می‌شود.

تبصره ۱- در مواردی که مؤسسه اعتباری برای اخذ قرار تأمین خواسته به دادگاه مراجعه می‌کند، از تودیع خسارت احتمالی معاف می‌باشد.

تبصره ۲- چنانچه در هر یک از موارد اعطای تسهیلات بانکی بیش از یک قرارداد بین مؤسسه اعتباری با مشتری در دفتر اسناد رسمی تنظیم گردد، حقوق متعلق اعم از هر نوع عوارض حق الثبت و نظایر آن نسبت به سند اول محاسبه و دریافت خواهد شد و در مورد قراردادهای بعدی تعلق حقوق مزبور منوط به افزایش رقم مندرج در قراردادهای بعدی نسبت به رقم مذکور در قرارداد ماقبل آن است. در این صورت، حقوق متعلق اعم از هر نوع عوارض، حق الثبت و نظایر آن به استثنای حق التحریر باید به نسبت مابه‌التفاوت دو رقم فوق‌الذکر محاسبه و دریافت گردد. ملاک تشخیص ارتباط قراردادها اعلام مؤسسه اعتباری ذیربط می‌باشد.

تبصره ۳- در مواردی که وسایل نقلیه موتوری (ساخت کارخانجات داخلی یا وارداتی) با واسطه مؤسسه اعتباری از طریق اعطای تسهیلات بانکی به اشخاص منتقل می‌گردد، مؤسسه اعتباری انتقال دهنده از لحاظ مالیات نقل و انتقال در حکم انتقال دهنده دست اول تلقی می‌شود.

ماده ۶۴ - اشخاص حقیقی و حقوقی موظفند تسهیلات دریافتی از مؤسسات اعتباری و دیون خود به آن مؤسسات را برابر قرارداد تنظیمی در سررسید معین بازپرداخت کنند. در صورت عدم بازپرداخت در سررسید و اعلام مؤسسه اعتباری بستانکار، کلیه دیون به انضمام سود، وجه التزام ناشی از عدم ایفای تعهد، هزینه‌های ثبتی، اجرایی، دادرسی، وکالت و خسارات قابل مطالبه و وصول است. مؤسسات اعتباری می‌توانند هنگام انعقاد قراردادهای اعطای تسهیلات و یا سایر قراردادها با مشتری، به صورت شرط ضمن عقد، طرف قرارداد را متعهد کنند که در صورت نقض تعهد و یا تخلف از پرداخت به موقع بدهی، متناسب با مبلغ و مدت تأخیر، مبلغی را به عنوان وجه التزام ناشی از عدم ایفای تعهد به مؤسسه اعتباری بپردازد. در صورت عدم ذکر وجه التزام در قرارداد، مفاد ماده ۵۲۲ قانون آیین دادرسی مدنی از زمان سررسید اعمال می‌گردد.

تبصره ۱- ضوابط وجه التزام ناشی از عدم ایفای تعهد و میزان آن با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

تبصره ۲- دین اشخاصی که در قالب استفاده از تسهیلات و خدمات بانکی، از منابع مالی مؤسسات اعتباری خارج از موضوع قرارداد استفاده کنند، به حال تبدیل شده و این اشخاص مکلفند خسارت و وجه التزام مربوط را به ترتیبی که در قراردادهای تنظیمی مقرر شده باشد، از زمان دریافت تسهیلات پرداخت نمایند.

تبصره ۳- در صورت اثبات اعسار یا ورشکستگی بدهکار اصلی، سایر متعهدین کماکان مکلف به ایفای تعهدات مطابق با قرارداد منعقدہ می‌باشند.

تبصره ۴- وجه التزام ناشی از عدم ایفای تعهدات حسابرسی شده دولت به مؤسسه اعتباری بر مبنای نرخ سود عقود مبادله‌ای مصوب هیأت سیاستگذاری در دوره‌های زمانی مربوط محاسبه شده و توسط مؤسسه اعتباری به حساب بدهی دولت منظور می‌شود. در این صورت شناسایی سود مربوط در دفاتر مؤسسه اعتباری، در چارچوب ضوابط بانک مرکزی می‌باشد.

ماده ۶۵- منافع حاصل از عملیات عقود اسلامی مذکور در این قانون، براساس قرارداد منعقدہ، متناسب با نوع، مدت و مبالغ سپرده‌های سرمایه‌گذاری و رعایت سهم منابع مؤسسه اعتباری، به نسبت مدت و مبلغ در کل وجوه بکار گرفته شده در این عملیات، پس از کسر حق الوکاله مؤسسه اعتباری، بین سپرده‌گذاران تقسیم می‌شود.

تبصره- نحوه محاسبه و اعلام سود علی‌الحساب انواع سپرده‌های سرمایه‌گذاری و چگونگی پرداخت سود قطعی به سپرده‌گذاران، به موجب دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

ماده ۶۶- در مورد وثیقه بانکی، مقررات قانون مدنی در خصوص لزوم عین بودن مورد رهن، شرط نمی‌باشد. همچنین در قراردادهای بانکی می‌توان برای دیون آینده، مشروط به آن که اسباب دین ایجاد شده باشد، وثیقه اخذ نمود.

ماده ۶۷- میزان و نحوه ایجاد اندوخته قانونی مؤسسه اعتباری طبق دستورالعملی که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد، تعیین خواهد شد. اندوخته قانونی از ۱۵ درصد سود ویژه سالانه کمتر و از ۲۵ درصد بیشتر نخواهد بود. وضع اندوخته قانونی تا میزان سرمایه ثبت شده در مرجع ثبت شرکت‌ها الزامی است.

ماده ۶۸- حداقل نسبت کفایت سرمایه مؤسسه اعتباری باید بر اساس دستورالعملی که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد، رعایت شود.

ماده ۶۹- نحوه تهیه و تنظیم صورت‌های مالی و گزارشگری مالی مؤسسات اعتباری با توجه به استانداردهای تدوین شده توسط مرجع ملی تدوین استانداردهای حسابداری و الزامات نهادهای بین‌المللی و بانکداری بدون ربا، براساس دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

ماده ۷۰- میزان استهلاک دارایی‌های منقول و غیرمنقول قابل استهلاک و هزینه‌های تأسیس و توسعه و همچنین میزان اندوخته‌های احتیاطی و ذخایر مؤسسه اعتباری با پیشنهاد بانک مرکزی توسط هیأت نظارت تعیین می‌شود.

ماده ۷۱- صورت‌های مالی مؤسسه اعتباری و گزارش‌های مورد نظر بانک مرکزی باید حسب مورد توسط سازمان حسابرسی و یا مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران که بر اساس ضوابطی که بنا به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد، انتخاب می‌شوند، مورد اظهار نظر قرار گیرد.

ماده ۷۲- مدت و طرز نگاهداری اوراق بازرگانی و اسناد و دفاتر مؤسسه اعتباری به صورت عین یا الکترونیکی و همچنین طرز تبدیل عین اسناد به عکس، فیلم، اسناد الکترونیکی و یا نظایر آن، به موجب دستورالعملی که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد، تعیین خواهد شد. اسنادی که به صورت الکترونیکی ایجاد شده‌اند و همچنین عکس‌ها، فیلم‌ها، اسناد الکترونیکی و نظایر آن در دادگاه‌ها و سایر مراجع قانونی، پس از گذشتن مدت‌های مقرر در دستورالعمل، حکم اصل اسناد را خواهد داشت.

ماده ۷۳- مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات مربوط به صورتهای مالی، مدیریت ریسک، حاکمیت شرکتی، کنترل داخلی، و همچنین گزارش عملکرد هیأت مدیره و رویدادهای با اهمیت طی هر دوره را مطابق با دستورالعملی که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد برای عموم منتشر نماید.

ماده ۷۴- بازرس قانونی و حسابرسان مستقل مؤسسه اعتباری موظفند به محض اطلاع از هر یک از موارد زیر، مراتب را به بانک مرکزی گزارش نمایند:

الف- تخلف از مفاد این قانون و ضوابط اجرایی موضوع آن؛

ب- تخلفاتی که مستوجب اعمال مجازات‌های کیفری باشد؛

پ- تخلفی که منجر به اظهار نظر مقبول حسابرس در خصوص صورتهای مالی نشود.

ماده ۷۵- انجام عملیات زیر برای مؤسسه اعتباری ممنوع است:

الف - معاملات اموال منقول و غیرمنقول (اعم از مادی و غیرمادی) مگر به منظور اعطای تسهیلات؛

ب- خرید سهام و مشارکت در سرمایه یک یا چند شرکت و یا خرید اوراق بهادار داخلی یا خارجی به حساب خود، به میزانی بیش از آن‌چه بانک مرکزی به موجب دستورالعمل‌های خاص تعیین خواهد کرد؛

پ- اعطای تسهیلات و اعتبار به اعضای ارکان، مدیران، ناظران و بازرسان بانک مرکزی مگر با رعایت دستورالعملی که در این مورد با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت خواهد رسید؛

ت - انتشار اوراق دیداری در وجه حامل.

تبصره- تملک اموال برای استیفای مطالبات و معامله اموال برای تامین محل کار و نیازهای عملیاتی و همچنین مسکن سازمانی مؤسسه اعتباری مشمول ممنوعیت موضوع بند الف این ماده نخواهد بود. معاملات اموال تملک شده برای استیفای مطالبات طبق شرایطی که بانک مرکزی تعیین خواهد نمود، انجام می‌شود.

ماده ۷۶- سقف فردی اعطای تسهیلات و اعتبار به اشخاص مرتبط با مؤسسه اعتباری، توسط هیأت نظارت تعیین شده و حداکثر معادل ۵ درصد سرمایه نظارتی مؤسسه اعتباری می‌باشد. مجموع تسهیلات و اعتبار اعطایی به اشخاص مرتبط نباید از ۲۵ درصد سرمایه نظارتی مؤسسه اعتباری فراتر رود. دستورالعمل‌های این ماده در خصوص سرمایه نظارتی، ارقام تشکیل دهنده و نحوه محاسبه آن، مصادیق اشخاص مرتبط و سایر ضوابط اعطای تسهیلات و اعتبار به اشخاص مذکور با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

تبصره ۱- اشخاص مرتبط عبارتند از اشخاصی که به واسطه مالکیت، مدیریت، نظارت و یا سایر جنبه‌ها می‌توانند به هر نحوی بر تصمیم‌گیری‌های اعتباری و سرمایه‌گذاری مؤسسه اعتباری اعمال نظر نمایند.

تبصره ۲- نرخ سود و کارمزد، مدت زمان بازپرداخت، دوره تنفس، وثایق دریافتی و سایر شرایط مربوط به اعطای تسهیلات و اعتبار به اشخاص مرتبط باید مطابق رویه معمول در خصوص سایر اشخاص باشد.

ماده ۷۷- مؤسسه اعتباری موظف است تسهیلات و تعهدات مربوط به هر ذینفع واحد که مبلغ آن از ۱۰ درصد سرمایه نظارتی آن بیشتر باشد، به عنوان "تسهیلات و تعهدات کلان" تلقی نموده و به بانک مرکزی گزارش نماید. حداکثر تسهیلات و تعهدات کلان اعطایی به هر ذینفع واحد، ۲۰ درصد سرمایه نظارتی مؤسسه اعتباری می‌باشد. در هر صورت مجموع تسهیلات و تعهدات کلان مؤسسه اعتباری نباید از ۵ برابر سرمایه نظارتی آن فراتر رود. نحوه اعمال حدود مذکور در سقف‌های تعیین شده، مصادیق ذینفع واحد و سایر ضوابط اعطای تسهیلات و تعهدات کلان به موجب دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

تبصره - اعطای تسهیلات و تعهدات کلان به پشتوانه وثایق سهل‌الوصول و دارای نقدشوندگی بالا مشمول حدود فوق نمی‌باشد. مصادیق وثایق مزبور با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت خواهد رسید.

ماده ۷۸- حدود مذکور در مواد ۷۶ و ۷۷، می‌تواند حسب مقتضیات زمان، انواع مؤسسات اعتباری و سایر ملاحظات نظارت بانکی، با پیشنهاد بانک مرکزی و تصویب هیأت نظارت تغییر یابد.

ماده ۷۹- مؤسسه اعتباری در مقابل خساراتی که در اثر عملیات آن متوجه مشتریان می‌شود، مسئول و متعهد جبران خسارات خواهد بود. مدیرعامل، قائم‌مقام مدیرعامل و معاونین مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره مؤسسه اعتباری نیز در مقابل صاحبان سهام و مشتریان، مسئول خساراتی می‌باشند که به علت تخلف هر یک از آنها از مقررات و قوانین و دستورالعمل‌های مربوط به این قانون یا اساسنامه آن مؤسسه اعتباری، به صاحبان سهام یا مشتریان وارد می‌شود.

ماده ۸۰- بانک مرکزی، مؤسسه اعتباری و کارکنان آنها و نیز سایر اشخاص حقیقی و حقوقی که به مقتضای وظایفشان از طریق مؤسسه اعتباری به اطلاعات مشتریان از جمله اطلاعات هویتی، اطلاعات مربوط به حساب‌ها،

دارایی‌ها، کسب و کار، قراردادهای منعقد و سایر فعالیت‌های بانکی آن‌ها، دسترسی دارند، موظفند این اطلاعات را به عنوان "اسرار بانکی مشتریان"، تلقی نمایند و از افشای آن‌ها به جز در مواردی که الزام صریح قانونی یا دستور مرجع قضایی یا اذن مشتری برای ارائه اطلاعات وجود دارد، خودداری کنند. مرتکب، به مجازات افشای اسرار اشخاص محکوم می‌شود.

ماده ۸۱- به موجب این قانون و به منظور کمک به پیشرفت حرفه بانکداری، اعلام موارد عملکرد غیرحرفه‌ای اعضاء به بانک مرکزی، تصمیم‌گیری و اقدام در جهت پیشگیری از رقابت ناسالم و غیرمنصفانه بین اعضاء، هماهنگی و تصمیم‌گیری در خصوص نحوه تبلیغات و اطلاع‌رسانی بانکی در چارچوب مقررات بانک مرکزی، تشکیل هیأت داوری با ضمانت اجرا در جهت حل اختلاف بین اعضاء و مشتریان و ارائه نظرات مشورتی به اعضاء، کانون بانک‌ها با مشارکت مؤسسات اعتباری که در ایران فعالیت می‌کنند، تشکیل می‌شود. عضویت تمامی مؤسسات اعتباری در کانون بانک‌ها الزامی است.

تبصره ۱- کانون بانک‌ها، دارای شخصیت حقوقی مستقل و برخوردار از استقلال مالی بوده و به موجب اساسنامه‌ای که به تصویب هیأت نظارت می‌رسد، اداره خواهد شد. انتصاب دبیرکل کانون منوط به تأیید صلاحیت وی توسط بانک مرکزی می‌باشد. کانون تحت نظارت بانک مرکزی فعالیت می‌نماید. هر گونه تغییرات اساسنامه کانون موکول به موافقت بانک مرکزی و تصویب هیأت نظارت خواهد بود. مراجعه اشخاص به هیأت داوری کانون، نافی حق آن‌ها برای رجوع به مراجع قضایی نمی‌باشد. اتخاذ تصمیم راجع به انحلال کانون صرفاً با موافقت بانک مرکزی ممکن است.

تبصره ۲- مؤسسات اعتباری جدید موظفند حداکثر ظرف مدت یک‌ماه پس از اخذ مجوز فعالیت، به عضویت کانون درآیند.

ماده ۸۲- تأسیس و فعالیت شرکت اعتبارسنجی موکول به صدور مجوز توسط بانک مرکزی است.

ماده ۸۳- نحوه اداره، فعالیت و ارکان شرکت اعتبارسنجی به موجب اساسنامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

ماده ۸۴- صلاحیت حرفه‌ای اعضای اصلی و علی‌البدل هیأت مدیره، مدیرعامل و قائم‌مقام مدیرعامل شرکت اعتبارسنجی باید به تأیید بانک مرکزی برسد.

ماده ۸۵- در صورتی که بنا به تشخیص بانک مرکزی، شرکت اعتبارسنجی از قوانین، مقررات، بخشنامه‌ها و دستورات بانک مرکزی تخلفی نماید، حسب مورد یک یا چند مورد از اقدامات نظارتی ذیل در مورد آن اعمال خواهد شد.

الف- احضار مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره برای ادای توضیحات در خصوص تخلفات انجام شده؛

ب- اخذ تعهدنامه از مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره دایر بر توقف و رفع موارد تخلف در چارچوب برنامه زمانی مورد تأیید بانک مرکزی؛

پ- تذکر کتبی به مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره؛

ت- سلب صلاحیت حرفه‌ای مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره و قائم مقام؛

ث- تعلیق مجوز شرکت اعتبارسنجی برای مدت حداکثر ۶ ماه؛

ج- لغو مجوز شرکت اعتبارسنجی.

ماده ۸۶- حداکثر نرخ ارایه خدمات شرکت اعتبارسنجی به پیشنهاد بانک مرکزی و تصویب هیأت نظارت تعیین می‌شود.

ماده ۸۷- دارندگان پایگاه‌های عمومی داده موظفند با فراهم ساختن زیرساخت‌های لازم و در چارچوب این قانون و ضوابط اجرایی موضوع ماده ۸۹، اتصال برخط پایگاه‌های داده نزد خود را با شرکت اعتبارسنجی ایجاد کنند.

ماده ۸۸- فعالیت مؤسسات رتبه‌بندی که به موجب قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران از سازمان بورس اوراق بهادار مجوز دریافت داشته و تحت نظارت آن سازمان فعالیت می‌کنند و مشمول مقررات و ضوابط حاکم بر آن بازار می‌باشند، در نظام بانکی کشور منوط به اخذ مجوز از بانک مرکزی و رعایت تمامی احکام ناظر بر شرکت اعتبارسنجی می‌باشد.

ماده ۸۹- سایر مقررات ناظر بر تأسیس، فعالیت و انحلال شرکت اعتبارسنجی در چارچوب دستورالعملی خواهد بود که به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

ماده ۹۰- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است آیین‌نامه نحوه تشکیل و فعالیت مؤسسه تضمین تعهدات به منظور پشتیبانی از تبدیل دارایی‌های مؤسسات اعتباری به اوراق بهادار و نیز شرکت مدیریت دارایی‌ها به منظور ساماندهی و تعیین تکلیف دارایی‌های بی‌کیفیت مؤسسات اعتباری را تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند.

ماده ۹۱- به منظور تسهیل و تسریع در ارزیابی طرح‌های تسهیلاتی از حیث ابعاد فنی، مالی و اقتصادی و نظارت بر نحوه مصرف تسهیلات، کانون مشاوران اعتباری و سرمایه‌گذاری بانکی متشکل از شرکت‌های مشاور سرمایه‌گذاری و اعتباری معتبر و واجد صلاحیت تشکیل می‌شود. کانون مزبور به موجب اساسنامه‌ای که به تصویب هیأت نظارت می‌رسد، اداره خواهد شد و مسئولیت تنظیم ضوابط برای ارزیابی، تعیین صلاحیت و رتبه‌بندی اعضا، نظارت بر حسن عملکرد اعضا، تنظیم چارچوب مشخص و استاندارد برای ارزیابی و نظارت بر طرح‌های تسهیلاتی توسط اعضا و رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای اعضا را بر عهده دارد.

تبصره - مؤسسه اعتباری می‌تواند در قبال پرداخت کارمزد از خدمات شرکت‌های عضو کانون مشاوران اعتباری و سرمایه‌گذاری بانکی در ارزیابی طرح‌های تسهیلاتی و نظارت بر نحوه مصرف تسهیلات استفاده نماید. در هر حال، مسئولیت تصمیم‌گیری در تخصیص منابع، بر عهده مؤسسه اعتباری می‌باشد.

«فصل ششم - نظارت»

ماده ۹۲ - اشخاص مشمول مقررات این قانون، موظف به همکاری با ناظران و بازرسان بانک مرکزی هستند و باید تمامی اطلاعات و مستندات مورد نیاز را در اختیار آنان قرار دهند.

ماده ۹۳ - نظارت بانک مرکزی بر مؤسسه اعتباری، به صورت نظارت یکپارچه می‌باشد، به نحوی که علاوه بر ارزیابی ریسک فعالیت مؤسسه اعتباری، ریسک ناشی از فعالیت گروه مؤسسه اعتباری نیز مورد نظارت و ارزیابی قرار گیرد. تعریف گروه مؤسسه اعتباری و مقررات نظارت یکپارچه بنا به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

ماده ۹۴ - مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات و مستندات را که مبین عملکرد واقعی و وضعیت مالی آن است، به صورت گزارش‌های انفرادی و تلفیقی و همچنین ادواری و موردی در قالب فرم‌ها و جداول ابلاغی بانک مرکزی، و همچنین اطلاعات و مستندات مورد مطالبه بانک مرکزی در خصوص سهامداران، مدیران و وابستگان آن‌ها را به آن بانک ارائه کرده و زمینه دسترسی به روز ناظران و بازرسان بانک مرکزی به داده‌ها و اطلاعات را به صورت الکترونیکی و فیزیکی فراهم نماید.

ماده ۹۵ - بانک مرکزی موظف است اسناد و اطلاعات دریافتی از مؤسسه اعتباری و همچنین گزارش‌هایی را که بر اساس آن اطلاعات تهیه می‌کند، به عنوان "اسرار حرفه‌ای" تلقی نموده و از افشای آن مگر در انجام وظایف نظارتی خود و یا بنا به الزام صریح قانونی و یا دستور مرجع قضایی و در چارچوب دستورالعملی که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد، خودداری نماید.

ماده ۹۶ - مؤسسه اعتباری موظف است مقررات احتیاطی بانک مرکزی از جمله الزامات احتیاطی مربوط به سرمایه، نقدینگی، طبقه‌بندی دارایی‌ها، ذخیره‌گیری دارایی‌ها، تسهیلات و تعهدات، نسبت دارایی‌های ثابت و نسبت سرمایه‌گذاری‌ها را رعایت نمایند.

ماده ۹۷ - مؤسسه اعتباری موظف است نظام مناسب و کارآمد کنترل‌های داخلی و حاکمیت شرکتی را مطابق با ضوابطی که بنا به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد، مستقر نماید.

ماده ۹۸ - مؤسسه اعتباری موظف است نظام جامعی از مدیریت ریسک را مطابق ضوابطی که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد طراحی و در مؤسسه به اجرا درآورد.

ماده ۹۹ - مؤسسه اعتباری موظف است در چارچوب زمانی و استانداردهای اعلامی بانک مرکزی، برنامه مراقبت (گزرده) و بازیابی خود را تهیه و پس از اخذ تأییدیه حسابرس خود به بانک مرکزی تسلیم نماید. برنامه مزبور باید متضمن تبیین شرایط و محیط داخلی و بیرونی مؤسسه اعتباری و پیش‌بینی وضعیت آتی آن، میزان و ترکیب دارایی‌ها و بدهی‌ها و نسبت‌های احتیاطی، مخاطرات احتمالی و نحوه مقابله با آن‌ها باشد. بانک مرکزی پس از دریافت برنامه مراقبت (گزرده) و بازیابی هر مؤسسه اعتباری، آن را بررسی نموده و نتیجه را به هیأت نظارت گزارش می‌نماید.

ماده ۱۰۰ - اشخاص مشمول مقررات این قانون موظف هستند مقررات و دستورالعمل‌های ابلاغی بانک مرکزی در زمینه مبارزه با پولشویی و مبارزه با تأمین مالی تروریسم را در چارچوب قانون مبارزه با پولشویی و سایر قوانین و مقررات مربوط رعایت نمایند.

ماده ۱۰۱ - بانک مرکزی می‌تواند با مقامات نظارت بانکی سایر کشورها به همکاری و تبادل اطلاعات بانکی بپردازد.

ماده ۱۰۲ - برکناری اعضای هیأت مدیره، مدیرعامل، قائم‌مقام مدیرعامل و معاونین مدیرعامل مؤسسه اعتباری پیش از اتمام دوره قانونی، باید با ارایه ادله و مستندات کافی و پس از اخذ موافقت بانک مرکزی انجام شود.

ماده ۱۰۳ - انتصاب روسای ادارات و واحدهای مدیریت ریسک، حسابرسی داخلی و تطبیق در مؤسسه اعتباری منوط به تأیید صلاحیت آن‌ها توسط بانک مرکزی است. برکنار کردن اشخاص مذکور صرفاً با اجازه بانک مرکزی امکان‌پذیر است.

ماده ۱۰۴ - مؤسسه اعتباری موظف است نسخه‌ای از قراردادهای استخدامی منعقد شده با اعضای هیأت مدیره، مدیرعامل، قائم‌مقام مدیرعامل و معاونین مدیرعامل را برای بانک مرکزی ارسال دارد. تمدید دوره مسئولیت آن‌ها صرفاً برای دو بار امکان‌پذیر است.

ماده ۱۰۵ - در صورت وقوع هریک از تخلفات زیر در مؤسسه اعتباری به تشخیص بانک مرکزی، آن بانک مجاز به اتخاذ یک یا چند مورد از اقدامات نظارتی ماده ۱۰۶ است:

الف- تخطی از قوانین، مقررات، دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها و دستورات بانک مرکزی؛

ب- اشتغال به امور و فعالیت‌هایی که مستلزم اخذ مجوز از بانک مرکزی است بدون اخذ مجوز از آن بانک؛

پ- تخطی از شرایط و ضوابط مجوزهای صادره بانک مرکزی و یا نقض هریک از شرایط و ضوابطی که مجوزهای مذکور براساس آن‌ها صادر شده است.

ت- تخطی از مفاد اساسنامه؛

ث- انجام اقداماتی که ثبات نظام پرداخت را به مخاطره می‌اندازد.

ج- عدم ارایه به موقع، صحیح و کامل داده‌ها، اطلاعات، صورت‌های مالی و گزارش‌ها به بانک مرکزی؛

چ- عدم افشای اطلاعات موضوع ماده ۷۳ این قانون؛

ح- انتصاب مدیرعامل، قائم مقام مدیرعامل، معاونین مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره و سایر مدیران مؤسسه اعتباری که مصادیق آن توسط بانک مرکزی تعیین می‌شود، بدون اخذ تأییدیه از بانک مرکزی و یا برکنارکردن آنان در صورت عدم تأیید مجدد و یا لغو تأییدیه صلاحیت قبلی آنان از سوی بانک مرکزی و یا برکنارکردن آنان بدون اخذ تأییدیه بانک مرکزی؛

خ- تخطی از تعهدات ارایه شده به بانک مرکزی در مورد انجام اقدامات اصلاحی؛

د- تقلب نسبت به قوانین، مقررات، دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها و دستورات بانک مرکزی به منظور بی‌اثر کردن آنها؛

ذ- عدم تنظیم و نگهداری صحیح دفاتر، حساب‌ها، اطلاعات و صورت‌های مالی مطابق با مقررات و دستورالعمل‌های بانک مرکزی و یا تنظیم غیرواقعی آنها/ حساب‌ها؛

ر- جلوگیری از اعمال نظارت بانک مرکزی یا عدم همکاری مناسب در این زمینه؛

ز- تخطی از مقررات ناظر بر صندوق ضمانت سپرده‌ها؛

ژ- اقداماتی که منافع سپرده‌گذاران، مشتریان و یا ثبات، ایمنی و سلامت مالی مؤسسه اعتباری یا سایر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری را به مخاطره می‌اندازد؛

س- ارایه گزارش خلاف واقع به بانک مرکزی و صندوق ضمانت سپرده‌ها.

ماده ۱۰۶ - اقدامات نظارتی و بازدارنده موضوع ماده ۱۰۵ عبارتند از:

الف- احضار مدیرعامل، قائم مقام مدیرعامل، معاونین مدیرعامل، رییس یا هر یک از اعضای هیأت مدیره و یا دیگر مدیران و کارکنان مؤسسه اعتباری برای ادای توضیحات لازم؛

ب- اخطار کتبی به مؤسسه اعتباری و مدیرعامل، قائم مقام مدیرعامل، معاونین مدیرعامل و رییس یا هر یک از اعضای هیأت مدیره آن؛

پ- دستور کتبی برای توقف و یا رفع موارد تخلف و انجام اقدامات اصلاحی در چارچوب برنامه زمانی مورد تأیید بانک مرکزی؛

ت- سلب صلاحیت تمام یا برخی از اعضای هیأت مدیره، مدیرعامل، قائم مقام مدیرعامل و معاونین مدیرعامل؛

ث- دستور تهیه صورت‌های مالی در مقاطع زمانی مورد نظر بانک مرکزی و تهیه گزارش حسابرسی و بازرسی قانونی؛

ج - انتصاب حسابرس مستقل جهت رسیدگی به حساب‌های مؤسسه اعتباری؛

چ - تشدید الزامات احتیاطی برای مؤسسه اعتباری متخلف؛

ح- دستور عدم پرداخت سود سهام یا تقسیم اندوخته‌ها؛

خ- ایجاد محدودیت در گسترش شعب در داخل یا خارج از کشور و یا دستور کاهش و ادغام شعب؛

د- ممنوعیت و یا محدودیت موقت یا دائم مؤسسه اعتباری از انجام تمام یا بعضی از عملیات بانکی و

فعالیت‌های موضوع ماده ۴۲ این قانون با تصویب هیأت نظارت؛

ذ- انتصاب ناظر مقیم در مؤسسه اعتباری برای حصول اطمینان از حسن اجرای اقدامات اصلاحی مقرر از سوی

بانک مرکزی؛

ر- منع مداخله برخی از مدیران در تمام یا بخشی از امور مؤسسه اعتباری یا تعلیق آن‌ها برای یک دوره زمانی

معین حداکثر به مدت ۴ سال و انتصاب مدیر یا مدیران موقت در صورت لزوم؛

ز- درخواست تصدی امور مؤسسه اعتباری رأساً یا واگذاری اداره امور آن به سایر اشخاص به هیأت انتظامی

تبصره ۱- حیطه اختیارات و مسئولیت‌های ناظر مقیم بر اساس دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد بانک

مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

تبصره ۲- اقدامات نظارتی و بازدارنده موضوع این ماده، صرفاً از حیث شکلی قابل اعتراض در دیوان عدالت

اداری است. مهلت اعتراض در دیوان عدالت اداری، حداکثر ۲۰ روز پس از تاریخ ابلاغ اقدام نظارتی می‌باشد.

این رسیدگی مانع از اجرای اقدامات نظارتی بانک مرکزی نخواهد بود.

تبصره ۳- بانک مرکزی می‌تواند برحسب میزان اهمیت تخلف و دفعات تکرار، یک یا چند مورد از اقدامات

نظارتی و بازدارنده موضوع این ماده را به مورد اجرا گذارد.

تبصره ۴- اجرای احکام حقوقی و کیفری علیه مدیران و کارکنان متخلف مانع از انجام اقدامات نظارتی و

بازدارنده مذکور در این ماده نخواهد بود.

تبصره ۵- حداکثر مدت اقدامات نظارتی و بازدارنده موضوع بند (د) این ماده، به ازای هر تخلف، تکرار یا

استمرار آن، سه سال خواهد بود.

ماده ۱۰۷- طرح هرگونه دعوا که منشأ آن اقدامات نظارتی بانک مرکزی باشد، باید به طرفیت بانک مزبور صورت پذیرد

و افراد ذی مدخل در امر نظارت را نمی‌توان طرف دعوا قرار داد جز در مواردی که موضوع دعوا انتساب جرم

باشد.

تبصره- منظور از اقدامات نظارتی، اقداماتی است که در راستای اعمال نظارت بر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری

غیربانکی در صلاحیت بانک مرکزی بوده و مشتمل بر اقدامات به عمل آمده در تمامی مراحل تأسیس، اعطای

مجوز، نظارت بر فعالیت، تغییرات ثبتی، بازسازی، ادغام، انحلال و تصفیه می‌باشد.

«فصل هفتم - مقررات انتظامی»

ماده ۱۰۸ - به منظور رسیدگی به تخلفات انتظامی مؤسسات اعتباری، هیأت‌هایی تحت عنوان هیأت‌های رسیدگی به تخلفات انتظامی در بانک مرکزی تشکیل می‌گردد. هیأت‌های مزبور شامل هیأت بدوی و هیأت تجدیدنظر می‌باشد.

ماده ۱۰۹ - هیأت بدوی رسیدگی به تخلفات انتظامی، صلاحیت رسیدگی به تخلفات انتظامی مؤسسات اعتباری را خواهد داشت. هیأت بدوی رسیدگی به تخلفات انتظامی می‌تواند مؤسسه اعتباری یا مدیرعامل، قائم‌مقام مدیرعامل، معاونین مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره مؤسسه اعتباری را در صورت رسیدگی و اثبات تخلف، مشمول مجازات‌های انتظامی مندرج در ماده ۱۱۵ این قانون قرار دهد.

تبصره - هیأت بدوی رسیدگی به تخلفات انتظامی می‌تواند متخلفین موضوع ماده ۱۴ را به مجازات‌های مقرر در ماده ۱۱۵ این قانون محکوم نماید.

ماده ۱۱۰ - ترکیب اعضای هیأت بدوی رسیدگی به تخلفات انتظامی، شامل ۵ نفر به شرح زیر خواهد بود:

الف - قائم‌مقام رییس کل بانک مرکزی و در غیاب وی یکی از معاونین رییس کل بانک مرکزی به عنوان رییس هیأت؛

ب - یک نفر متخصص در زمینه حقوق بانکی به انتخاب رییس کل بانک مرکزی؛

پ - یک نفر متخصص در امور بانکی به انتخاب هیأت نظارت؛

ت - یک نفر متخصص در امور بانکی به انتخاب کانون بانک‌ها؛

ث - یک نفر متخصص در امور حقوقی و قضایی به انتخاب دادستان کل کشور؛

تبصره ۱ - رییس هیأت می‌تواند حسب صلاحدید و به تناسب موضوع، از اشخاص متخصص و مطلع بانک مرکزی و مؤسسات اعتباری بدون حق رأی برای شرکت در جلسات دعوت کند.

تبصره ۲ - مدت عضویت اعضای موضوع بندهای "ب" تا "ث" ۴ سال است. انتخاب مجدد آن‌ها تنها برای یک دوره دیگر بلامانع است و در طول دوره خدمت، قابل عزل نخواهند بود. در صورتی که بدایلی مانند فوت، از کار افتادگی، ناتوانی در انجام وظایف، استعفا یا محکومیت به انفصال هر یک از اعضا توسط دادگاه، ادامه فعالیت غیرممکن گردد، مقام منصوب‌کننده مکلف است بلافاصله نسبت به انتخاب عضو جدید اقدام نماید.

تبصره ۳ - پس از گذشت دو سال از آغاز به کار اولین دوره هیأت بدوی رسیدگی به تخلفات انتظامی، دو نفر از اعضای موضوع بندهای "ب" تا "ث" به قید قرعه تغییر می‌یابند و اشخاص دیگری جایگزین آن‌ها خواهند شد.

تبصره ۴- جلسات با حضور رییس هیأت و حداقل دو نفر دیگر از اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات با حداقل سه رأی موافق، قانونی است.

ماده ۱۱۱- آرای هیأت باید جامع استدلال‌های اعضای مخالف و موافق رای و حاوی مستندات دلایل ارایه شده باشد.

ماده ۱۱۲- شروع رسیدگی در هیأت بدوی با صدور کیفرخواست توسط دادستان انتظامی ممکن خواهد بود. معاون نظارتی بانک مرکزی سمت دادستان انتظامی را بر عهده خواهد داشت.

ماده ۱۱۳- هیأت بدوی مکلف است پیش از صدور رای، با ابلاغ کیفرخواست دادستان انتظامی، از مؤسسه اعتباری و یا مدیران متهم جهت حضور در جلسه دعوت نماید. فاصله زمانی ابلاغ دعوت‌نامه و تشکیل جلسه نباید کمتر از ۱۰ روز باشد. تسلیم دفاعیات کتبی حداکثر ظرف ۲۰ روز پس از ابلاغ کیفرخواست خواهد بود.

ماده ۱۱۴- تخلفات انتظامی اشخاص مذکور در ماده ۱۰۹ به شرح زیر می‌باشد:

الف- تکرار یا استمرار تخلفات مذکور در ماده ۱۰۵ پس از اعمال اقدامات نظارتی موضوع ماده ۱۰۶ این قانون؛

ب- توقف فعالیت مؤسسه اعتباری به مدت یک روز کاری و بیشتر بدون عذر موجه؛

پ- افشای اسرار بانکی مشتریان و یا اطلاعات حساب‌های آن‌ها و یا عدم تسلیم آن‌ها در مواردی که مکلف به تسلیم می‌باشند.

ت- جعل یا مخدوش نمودن اسناد بانکی؛

ث- برداشت از حساب مشتری یا انتقال وجوه از حسابی به حساب دیگر بدون مجوز قانونی؛

ج- ارایه خدمات بانکی موضوع ماده ۴۲ این قانون به اشخاصی که حسب قوانین و مقررات، مؤسسات اعتباری از ارایه آن خدمات به آن‌ها منع شده‌اند.

تبصره ۱- رسیدگی به امور مذکور در محاکم کیفری یا سایر مراجع صالحه قانونی مانع رسیدگی هیأت بدوی نخواهد بود. در صورتی که پس از رسیدگی به پرونده متهم در محاکم مزبور، حکم بر برائت وی صادر گردد، هیأت‌های بدوی یا تجدیدنظر مکلفند به تقاضای متهم، موضوع را مورد رسیدگی مجدد قرار دهند.

تبصره ۲- ساماندهی تعداد حساب‌های مشتریان نزد مؤسسات اعتباری در چارچوب دستورالعمل ابلاغی از سوی بانک مرکزی، از شمول مفاد بند ج این ماده مستثنی می‌باشد.

ماده ۱۱۵- مجازات‌های انتظامی به شرح زیر می‌باشند:

الف- اخطار کتبی به مؤسسه اعتباری و عندالاقضاء اعلام عمومی؛

ب- اخطار کتبی به مدیرعامل، قائم‌مقام مدیرعامل، معاونین مدیرعامل و رییس یا هریک از اعضای هیأت مدیره مؤسسه اعتباری؛

ب- مکلف نمودن مؤسسه اعتباری به انجام اصلاحات مورد نظر بانک مرکزی در زمان بندی تعیین شده توسط آن بانک؛

ت- سلب صلاحیت مدیرعامل، قائم مقام مدیرعامل، معاونین مدیرعامل، تمام یا برخی از اعضای هیأت مدیره و ارجاع موضوع به بانک مرکزی جهت انتصاب مدیران موقت؛

ث- اعمال جریمه نقدی برای مؤسسه اعتباری تا پانصد میلیارد ریال؛

ج- اعمال جریمه نقدی برای مدیرعامل، قائم مقام مدیرعامل، معاونین مدیرعامل و یا هر یک از اعضای هیأت مدیره تا پنج میلیارد ریال؛

چ- تعلیق برخی از فعالیت های مؤسسه اعتباری به طور موقت یا دائم؛

ح- تصدی اداره امور نهادهای موضوع این قانون توسط بانک مرکزی به صورت رأساً یا واگذاری اداره امور به سایر اشخاص؛

خ- لغو مجوز مؤسسه اعتباری؛

تبصره ۱- هیأت نظارت می تواند به پیشنهاد بانک مرکزی در میزان جریمه های نقدی فوق تجدیدنظر نماید.

تبصره ۲- هیأت بدوی می تواند متناسب با نوع تخلف و اوضاع و احوال وقوع آن یک یا چند مورد از مجازات های انتظامی فوق را اعمال نماید. تکرار و تعدد تخلف از موارد تشدید مجازات انتظامی است.

تبصره ۳- در مواردی که اعمال مجازات بند (ت) موجبات توقف فعالیت مؤسسه اعتباری را فراهم می آورد، بانک مرکزی می تواند نسبت به انتخاب مدیر موقت برای مؤسسه اعتباری اقدام کند.

تبصره ۴- احکام صادره توسط هیأت بدوی با امضای رییس هیأت ابلاغ می شود.

ماده ۱۱۶- در مواردی که هیأت های بدوی و تجدیدنظر مجازات مذکور در بند "ت" ماده ۱۱۵ را اعمال می نماید، حیطه وظایف، مدت، مسئولیت ها و اختیارات مدیر یا مدیران موقت و میزان حقوق و مزایای آنها توسط بانک مرکزی تعیین و توسط مؤسسه اعتباری متخلف پرداخت می شود. ارکان مؤسسه اعتباری متخلف مکلف به همکاری با مدیران موقت منصوب از سوی بانک مرکزی و اجرای دستورات آنها در حدود اختیارات تعیین شده توسط بانک مرکزی می باشند و در صورت هرگونه اخلال در انجام وظایف تعیین شده برای مدیران موقت از سوی ارکان مذکور در این ماده، دادستان انتظامی می تواند تشدید مجازات های انتظامی را از هیأت های بدوی و تجدیدنظر درخواست نماید.

ماده ۱۱۷- مرجع تجدیدنظر آرای هیأت بدوی، هیأت تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات انتظامی است. مهلت تجدیدنظرخواهی از آرای هیأت، بیست روز پس از تاریخ ابلاغ رأی هیأت بدوی است. هیأت تجدیدنظر دارای کلیه وظایف و اختیارات هیأت بدوی است.

ماده ۱۱۸ - اعضای هیأت تجدیدنظر عبارتند از:

الف- رییس کل بانک مرکزی به عنوان رییس هیأت؛

ب- دبیر کل کانون بانکها؛

پ- دادستان کل کشور؛

ت- وزیر امور اقتصادی و دارایی یا معاون وی؛

ث- یک نفر به انتخاب هیأت نظارت.

تبصره ۱- جلسات هیأت تجدیدنظر، با حضور رییس و حداقل سه نفر دیگر از اعضا رسمیت می یابد و تصمیمات با حداقل سه رأی اعضا معتبر خواهد بود.

تبصره ۲- در صورتی که کانون بانکها تشکیل نشده یا فاقد دبیر کل باشد، هیأت نظارت یکی از مدیران عامل مؤسسات اعتباری را موقتاً به عنوان جایگزین وی برای حضور در جلسات هیأت تجدیدنظر معرفی خواهد نمود.

ماده ۱۱۹- هیأت تجدیدنظر می تواند طرفین دعوی را برای استماع اظهارات دعوت نماید. زمان تشکیل جلسه حداقل یک هفته پس از تسلیم درخواست تجدیدنظر است. هیأت تجدیدنظر مکلف است متن درخواست تجدیدنظر را به همراه کلیه مستندات و ضمیمه مربوط به تجدیدنظر خوانده ابلاغ نماید. تجدیدنظر خوانده می تواند ظرف مدت بیست روز کلیه مدارک و مستندات دفاعی خود را به هیأت ارسال دارد.

ماده ۱۲۰- آرای هیأت تجدیدنظر در کلیه موارد قطعی است و قابل رسیدگی در سایر مراجع نمی باشد.

ماده ۱۲۱- هیچ یک از اعضای هیأت های بدوی و تجدیدنظر را نمی توان در رابطه با آرای صادره از سوی هیأت های مذکور تحت تعقیب قضایی قرار داد، مگر در صورت ارتکاب جرم مؤثر بر رأی صادره.

ماده ۱۲۲- تشدید مجازات نسبت به آرای غیرقطعی هیأت بدوی یا آرای نقض شده توسط دیوان عدالت اداری پس از رسیدگی مجدد با توجه به کلیه جوانب بالامانع است.

ماده ۱۲۳- بانک مرکزی، آیین دادرسی هیأت های بدوی و تجدیدنظر را حداکثر ظرف مدت سه ماه از تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیأت نظارت می رساند. موارد مسکوت در آیین دادرسی هیأت های بدوی و تجدیدنظر، مشمول عموماًت قانون آیین دادرسی کیفری می باشد.

«فصل هشتم- صندوق ضمانت سپرده ها»

ماده ۱۲۴- به منظور تضمین سپرده های اشخاص در مؤسسه اعتباری، به صندوق ضمانت سپرده ها که در این قانون صندوق نامیده می شود اجازه داده می شود با رعایت شرایط ذیل به فعالیت های خود ادامه دهد.

ماده ۱۲۵- عضویت مؤسسات اعتباری در صندوق الزامی است.

ماده ۱۲۶- صندوق، نهاد عمومی غیردولتی است که برای مدت نامحدود، مطابق مقررات این قانون و اساسنامه آن که با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد فعالیت می‌نماید. صندوق از استقلال مالی و سازمانی برخوردار می‌باشد.

ماده ۱۲۷- اعضای هیأت مدیره، مدیرعامل و کلیه کارکنان صندوق از تصدی هرگونه سمت در مؤسسات اعتباری ممنوع هستند.

ماده ۱۲۸- وظایف صندوق به قرار زیر می‌باشد:

الف- تضمین مانده سپرده‌های تودیع شده نزد مؤسسه اعتباری؛

ب- ارزیابی و پایش عملکرد مؤسسه اعتباری در تطبیق با مقررات این فصل از قانون؛

پ- تأدیه سپرده‌های سپرده‌گذاران مؤسسه اعتباری منطبق با تضمین صورت گرفته و در صورت توقف و یا ورشکستگی مؤسسه اعتباری پس از اعلام بانک مرکزی.

ماده ۱۲۹- مؤسسه اعتباری موظف است نسبت به پرداخت انواع حق عضویت به صندوق اقدام نمایند.

ماده ۱۳۰- حق عضویت محاسبه شده توسط صندوق برای هر یک از اعضا، تحت هیچ شرایطی قابلیت کاهش و یا تهاتر نخواهد داشت.

ماده ۱۳۱- صندوق در چارچوب طرح‌های مراقبت (گذرد) و بازیابی از اختیارات زیر برخوردار می‌باشد:

الف- ارائه پیشنهاد به بانک مرکزی مبنی بر اعمال مجازات‌های مذکور در ماده ۱۰۶ در خصوص مؤسسه اعتباری؛

ب- انتقال تعهدات مربوط به پرداخت بدهی یک مؤسسه اعتباری به سایر مؤسسات اعتباری داوطلب با لحاظ شرایط و امتیازات لازم؛

پ- جبران خسارات احتمالی مؤسسه اعتباری داوطلب تا حداکثر به میزان سپرده‌های تضمین شده؛

ت- اعطای خط اعتباری به مؤسسه اعتباری در معرض توقف به تشخیص و اعلام بانک مرکزی و در چارچوب آیین‌نامه موضوع تبصره (۲) این ماده؛

ث- نظارت بر اجرای برنامه مراقبت (گذرد) و بازیابی مؤسسات اعتباری؛

ج- احراز صحت گزارش‌های ارائه شده از سوی مؤسسات اعتباری در خصوص اطلاعات سپرده‌ها و محاسبه حق عضویت پرداختی به صندوق؛

چ- بررسی کفایت برنامه مراقبت (گذرد) و بازیابی مؤسسات اعتباری.

تبصره ۱- مؤسسه اعتباری موظف است مفاد بند (۲) این ماده را در قراردادهای سپرده‌گذاری درج نماید.

تبصره ۲- نحوه و شرایط تهیه برنامه مراقبت (گزرده) و بازبایی مشتمل بر اقدامات پیشگیرانه به منظور برون رفت مؤسسات اعتباری از شرایط نامطلوب مطابق آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک بانک مرکزی و صندوق تهیه و به تصویب هیأت نظارت می رسد.

ماده ۱۳۲- در صورت توقف و یا ورشکستگی مؤسسه اعتباری، صندوق موظف است حداکثر ظرف مدت نود روز پس از اعلام بانک مرکزی، نسبت به تادیه مانده سپرده های سپرده گذاران مؤسسه اعتباری ذی ربط تا سقف تضمین شده، به صورت پرداخت نقدی و یا ایجاد سپرده ای به همان میزان و شرایط در مؤسسه اعتباری دیگر برای سپرده گذار، اقدام نماید.

تبصره- در صورت اعلام توقف مؤسسه اعتباری از سوی بانک مرکزی، صندوق می تواند ظرف مدت نود روز مؤسسه اعتباری دیگری را شناسایی کند که بازپرداخت سپرده های نزد مؤسسه اعتباری متوقف را به آن محول نماید.

ماده ۱۳۳- منابع مالی صندوق به شرح ذیل تأمین می گردد:

الف- حق عضویت های تعیین شده؛

ب- درآمد حاصل از سرمایه گذاری ها؛

پ- کمک های مالی بلاعوض دولت؛

ت- تسهیلات دریافتی از بانک مرکزی و یا مؤسسات اعتباری در موارد ضروری؛

ث- صدور اوراق بهادار؛

ج- وجه التزام اخذ شده به موجب ماده ۶۴ این قانون؛

چ- ۵۰٪ وجه التزام وصول شده از مؤسسات اعتباری بابت اضافه برداشت مؤسسات اعتباری از بانک مرکزی؛

ح- جریمه های اخذ شده از مؤسسات اعتباری موضوع ماده ۱۱۵؛

خ- سایر منابع پس از تصویب هیأت نظارت بانک مرکزی.

تبصره ۱- حق عضویت های دریافتی و کلیه ی درآمدهای صندوق از هر گونه مالیات معاف می باشد.

تبصره ۲- حق عضویت های پرداختی مؤسسه اعتباری به عنوان هزینه های قابل قبول مالیاتی همان سال مؤسسه اعتباری منظور می گردد.

تبصره ۳- منابع صندوق که استفاده نشده اند، باید صرفاً در حسابی نزد بانک مرکزی نگهداری شوند.

ماده ۱۳۴- مانده سپرده سپرده گذاران نزد مؤسسه اعتباری، به تناسب وجوه دریافتی آن ها از صندوق، کاهش می یابد و مطالبات سپرده گذاران از مؤسسه اعتباری بیش از سقف های تضمین تعیین شده، از محل دارایی های مؤسسه اعتباری مذکور و بر اساس قوانین و مقررات موجود تصفیه می شود.

ماده ۱۳۵- مؤسسه اعتباری موظف است آمار، اطلاعات و گزارش‌های مورد نیاز صندوق را در چارچوب وظایفی که به موجب این قانون برعهده صندوق گذاشته شده است به صندوق ارایه نماید. بانک مرکزی موظف است آمار، اطلاعات و گزارش‌های موجود خود را که در چارچوب این قانون مرتبط با وظایف محوله به صندوق می‌باشد، با صندوق به اشتراک گذارد. صندوق با رعایت حفظ اسرار حرفه‌ای از آمار، اطلاعات و گزارش‌هایی که بانک مرکزی در اختیار آن می‌گذارد، استفاده می‌نماید.

تبصره- شیوه تبادل اطلاعات به موجب آیین‌نامه‌ای است که حداکثر ظرف مدت شش ماه از ابلاغ این قانون به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

ماده ۱۳۶- در صورتی که منابع صندوق از کفایت لازم جهت ایفای تعهدات حال شده به سپرده‌گذاران مشمول تضمین برخوردار نباشد، مؤسسات اعتباری مکلفند سهم مشخصی که توسط صندوق تعیین و ابلاغ می‌شود و متجاوز از دو برابر مبلغ آخرین حق عضویت سالانه نمی‌باشد را به صورت پیش‌پرداخت حق عضویت‌های آتی در اختیار صندوق قرار دهند.

ماده ۱۳۷- مؤسسه اعتباری که نسبت به پرداخت حق عضویت خود در موعد تعیین شده اقدام ننماید، نسبت به مبلغ حق عضویت پرداخت نشده به صندوق، مکلف به پرداخت وجه التزامی است که نرخ آن به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

تبصره- در صورتی که مؤسسه اعتباری ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ صندوق جهت پرداخت حق عضویت، اقدامی به منظور واریز آن بعمل نیاورد بانک مرکزی موظف است حق عضویت و وجه التزام مربوطه را حسب درخواست صندوق از حساب‌های مؤسسه اعتباری مذکور نزد خود برداشت و به حساب صندوق واریز نماید.

ماده ۱۳۸- ضوابط اجرایی ناظر بر فعالیت صندوق از قبیل تعیین مصادیق سپرده‌های بانکی مشمول تضمین صندوق، سقف تضمین و انواع سپرده‌های مشمول تضمین و شرایط آن، سقف و شرایط تضمین سپرده‌های پس‌انداز باننشستگی و سپرده‌های بانکی مشترک، ضوابط و شرایط سرمایه‌گذاری منابع صندوق از جمله محل و شیوه آن، ضوابط و شرایط حق عضویت‌ها در صندوق از جمله میزان، انواع و نحوه محاسبه و پرداخت آن‌ها به صندوق، سازوکار اجرایی پرداخت سپرده‌های سپرده‌گذاران، استیفای مطالبات صندوق از مؤسسه اعتباری ناشی از پرداخت سپرده‌های مشمول تضمین مؤسسه اعتباری و سایر ترتیباتی که برای اجرای این فصل از قانون لازم است، به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک بانک مرکزی و صندوق به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

ماده ۱۳۹- مرجع رسیدگی به اختلافات احتمالی صندوق و مؤسسات اعتباری هیأت نظارت می‌باشد. رأی هیأت نظارت قطعی و برای طرفین لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۱۴۰- توقف فعالیت یا انحلال صندوق فقط به موجب قانون امکان پذیر است.

«فصل نهم- توقف، بازسازی، ورشکستگی، انحلال و تصفیه»

ماده ۱۴۱- انحلال مؤسسه اعتباری در موارد زیر ممکن است:

الف- انحلال اختیاری؛

ب- انحلال مؤسسه اعتباری توسط بانک مرکزی؛

پ- انحلال در اثر ورشکستگی.

ماده ۱۴۲- انحلال اختیاری مؤسسه اعتباری پس از تصویب مجمع عمومی آن و در چارچوب ضوابط قانونی مربوط و صرفاً پس از تأیید هیأت نظارت امکان پذیر است.

ماده ۱۴۳- در صورت انحلال اختیاری، مدیر تصفیه مؤسسه اعتباری توسط مجمع عمومی فوق العاده آن تعیین و پس از تأیید توسط بانک مرکزی منصوب خواهد شد. در سایر موارد انحلال، مدیر منصوب از جانب بانک مرکزی به عنوان مدیر تصفیه مؤسسه اعتباری مزبور فعالیت خود را آغاز می نماید. از تاریخ انتصاب مدیر تصفیه، اداره کلیه دارایی های مؤسسه اعتباری در اختیار وی قرار می گیرد و مدیرانی که از تحویل اسناد، مدارک و دارایی های مؤسسه اعتباری به مدیر تصفیه خودداری نمایند به حبس از ۶ ماه تا ۲ سال و جبران خسارات وارده محکوم می گردند.

ماده ۱۴۴- مؤسسه اعتباری به محض لغو مجوز-موضوع ماده ۱۱۵-، منحل محسوب شده و توسط مدیر تصفیه منتخب بانک مرکزی تصفیه می گردد. هیأت نظارت کلیه اختیارات و وظایف مجمع عمومی صاحبان سهام مؤسسه اعتباری منحل را تا خاتمه امر تصفیه و آگهی ختم عمل، اعمال می نماید.

ماده ۱۴۵- بانک مرکزی در مورد مؤسسه اعتباری در معرض توقف یا متوقف، یکی از تصمیمات ذیل را اتخاذ می کند:

الف- بازسازی؛

ب- ورشکستگی و تصفیه؛

تبصره- تعریف توقف و موارد آن بر اساس ضوابطی است که به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می رسد. مرجع تشخیص توقف، بانک مرکزی است.

ماده ۱۴۶- بازسازی مؤسسه اعتباری از طریق هر یک از موارد زیر قابل انجام است:

الف- ادغام یا تملک؛

ب- خرید و پذیرش؛

پ- ترمیم؛

ت- سایر موارد به پیشنهاد بانک مرکزی و تأیید هیأت نظارت.

ماده ۱۴۷- ادغام عبارتست از تجمیع حقوق و تعهدات دو مؤسسه اعتباری به نحوی که یک شخصیت حقوقی جدید از آن حاصل شود. تملک عبارتست از ادغام دو یا چند مؤسسه اعتباری به نحوی که صرفاً شخصیت حقوقی یکی از آن‌ها باقی بماند. هر گونه توافق راجع به ادغام مؤسسه اعتباری بدون اخذ مجوز قبلی از بانک مرکزی ممنوع است.

تبصره- ادغام دو یا چند مؤسسه اعتباری متوقف با یکدیگر ممنوع است.

ماده ۱۴۸- کلیه اختیارات مؤسسه اعتباری در حال بازسازی برای مدت بازسازی که در هر حال بیش از ۳ سال نخواهد بود توسط بانک مرکزی یا نماینده آن اعمال خواهد شد. این اختیارات شامل حضور در مجامع و اعمال رأی در آن نیز می‌باشد.

ماده ۱۴۹- خرید و پذیرش عبارتست از این که مؤسسه اعتباری داوطلب مورد تأیید بانک مرکزی ضمن تملک کلیه دارایی‌های مؤسسه اعتباری متوقف یا در معرض توقف، پرداخت کلیه تعهدات آن را بر عهده گیرد. به محض انجام واگذاری‌های مذکور، مؤسسه اعتباری متوقف یا در معرض توقف منحل می‌شود. تسویه دارایی‌ها و بدهی‌های مشکل‌دار بر عهده مؤسسه اعتباری خریدار خواهد بود.

ماده ۱۵۰- در روش ترمیم، دارایی‌های مؤسسه اعتباری به دو بخش باکیفیت و بی‌کیفیت تفکیک شده و بخش بی‌کیفیت تعیین تکلیف می‌شود. مؤسسه اعتباری قبلی یا مؤسسه اعتباری جدید با تملک بخش باکیفیت دارایی‌ها به فعالیت خود ادامه می‌دهد.

ماده ۱۵۱- در صورتی که به تشخیص بانک مرکزی، مؤسسه اعتباری متوقف یا در معرض توقف قابلیت بازسازی نداشته باشد یا بانک مرکزی حین فرایند بازسازی به این نتیجه برسد که بازسازی مؤسسه ممکن نیست، فرایند ورشکستگی و تصفیه مؤسسه اعتباری انجام خواهد شد.

ماده ۱۵۲- دادگاه به درخواست هر یک از اشخاص زیر، رسیدگی به ورشکستگی مؤسسه اعتباری را آغاز می‌نماید:

الف- بانک مرکزی؛

ب- دادستان کل کشور.

تبصره- در صورتی که پرونده ورشکستگی توسط دادستان کل کشور در دادگاه مطرح گردد، دادگاه موظف است پیش از رسیدگی نظر بانک مرکزی را اخذ نماید. در صورت عدم اظهار نظر بانک مرکزی ظرف مدت یک‌ماه، دادگاه بدون اخذ نظر بانک مرکزی رسیدگی را آغاز خواهد نمود.

ماده ۱۵۳- در کلیه موارد، در هر مرحله از رسیدگی و یا حتی پیش از طرح دعوی به صرف درخواست بانک مرکزی دادگاه مبادرت به صدور دستور موقت مبنی بر منع مداخله مدیران مؤسسه اعتباری در امور آن می‌نماید. در این

صورت، مدیر یا مدیران تعیین شده توسط بانک مرکزی به عنوان مدیر موقت مؤسسه اعتباری منصوب خواهند شد. صدور دستور موقت بدون دعوت از طرفین به عمل می‌آید و منوط به اخذ تأمین از بانک مرکزی نخواهد بود. در مواقع ضروری می‌توان صدور دستور موقت را خارج از ساعات اداری و حتی در ایام تعطیل تقاضا نمود و دادگاه موظف است حداکثر ظرف مدت ۲۴ ساعت از درخواست بانک مرکزی در خصوص آن اتخاذ تصمیم نماید.

تبصره ۱- در مواردی که دستور موقت پیش از طرح دعوای ورشکستگی مؤسسه اعتباری صادر شده باشد، بانک مرکزی موظف است حداکثر ظرف مدت یک‌ماه پس از صدور دستور موقت، دعوای ورشکستگی مؤسسه اعتباری را نزد دادگاه مطرح نماید. در غیر این صورت از دستور موقت توسط دادگاه رفع اثر به عمل خواهد آمد.

تبصره ۲- بانک مرکزی در هر زمان می‌تواند مدیران موقت را برکنار و اشخاص دیگری را به جای آن‌ها منصوب نماید. تغییر مدیران نیازی به تأیید دادگاه ندارد و صرف اطلاع به دادگاه کافی است.

تبصره ۳- انتصاب اعضای هیأت مدیره و هیأت عامل سایر مؤسسات اعتباری به عنوان مدیر موقت موضوع این ماده ممنوع است.

ماده ۱۵۴- مدیر یا مدیران موقت تعیین شده بر اساس ماده قبل دارای کلیه اختیارات مدیران مؤسسه اعتباری بر اساس اساسنامه خواهند بود، مگر آنچه بانک مرکزی در احکام انتصاب آنان محدود نموده باشد.

تبصره ۱- در مواردی که مدیر یا مدیران موقت، اجرای برخی قراردادهای منعقد شده با مؤسسات اعتباری یا ایفای برخی تعهدات آن را به مصلحت ندانند می‌توانند با ذکر دلیل، مجوز عدم اجرای آن‌ها را از دادگاه درخواست نمایند. دادگاه به فوریت و خارج از نوبت به این مسأله رسیدگی کرده و با لحاظ منافع سپرده‌گذاران و نظر بانک مرکزی اتخاذ تصمیم می‌نماید.

تبصره ۲- دادگاه می‌تواند به تقاضای مدیران موقت و با موافقت بانک مرکزی تمام یا برخی از اختیارات سهامداران مؤسسه اعتباری را سلب و اعمال آن را در اختیار مدیر یا مدیران موقت قرار دهد. اعمال این تبصره منوط به تأیید عدم همکاری سهامداران با مدیران موقت از سوی بانک مرکزی است. اعتراض سهامداران به اجرای این تبصره تا زمانی که منتهی به اتخاذ تصمیم توسط دادگاه نشده باشد مانع از نفوذ اقدامات مدیر یا مدیران موقت نخواهد بود.

ماده ۱۵۵- بانک مرکزی موظف است حداکثر ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ در اختیار گرفتن کنترل مؤسسه اعتباری توسط مدیران موقت، گزارش کاملی مبنی بر وضعیت دارایی‌ها، بدهی‌ها و تعهدات مؤسسه اعتباری به دادگاه ارائه دهد. مهلت مزبور با اعلام بانک مرکزی فقط برای یک بار قابل تمدید است. در صورت عدم ارائه این گزارش، دادگاه نسبت به تصمیم‌گیری در خصوص ورشکستگی مؤسسه اعتباری اقدام خواهد نمود.

ماده ۱۵۶- به محض صدور دستور موقت موضوع ماده ۱۵۳، مدیران مؤسسه اعتباری ورشکسته ضمن ممنوعیت از مداخله در کلیه امور مؤسسه اعتباری، موظف به تحویل کلیه اموال، اسناد و مدارک مؤسسه اعتباری به مدیران موقت و همکاری با آنان می‌باشند. تخلف از این ماده موجب مجازات حبس از ۶ ماه تا ۲ سال و الزام به جبران خسارات وارده می‌باشد.

ماده ۱۵۷- تمامی دعاوی علیه مدیران موقت یا مدیر تصفیه به دلیل اقداماتی که در جریان اداره موقت یا تصفیه مؤسسه اعتباری انجام می‌دهند به طرفیت بانک مرکزی در دادگاهی رسیدگی می‌شود که به پرونده ورشکستگی رسیدگی می‌کند. در مواردی که دادگاه به این نتیجه برسد که مدیران موقت یا مدیر تصفیه از حدود اختیارات خود تجاوز کرده‌اند ضمن بلااثر کردن اقدامات مزبور، از بانک مرکزی می‌خواهد که حسب مورد نسبت به تغییر آنان یا محدود کردن اختیارات آنان اقدام نماید. در صورتی که اعمال خارج از حدود اختیارات مدیران مزبور منجر به ورود زیان به اشخاص شده باشد، پس از تعیین میزان زیان وارده توسط دادگاه، بانک مرکزی مکلف به جبران آن خواهد بود.

تبصره- در تمامی دعاوی موضوع این ماده قطع نظر از تاریخ طرح آن‌ها، بانک مرکزی مکلف به پرداخت هزینه‌های رسیدگی و معاضدت قضایی مدیران موقت و مدیر تصفیه است به نحوی که آنان جهت دفاع از خود در دادگاه موظف به پرداخت هیچ هزینه‌ای نباشند.

ماده ۱۵۸- تصمیماتی که دادگاه در مورد ورشکستگی یا اداره موقت مؤسسه اعتباری اتخاذ می‌نماید به هیچ وجه نافی یا محدود کننده اختیارات بانک مرکزی از جمله در خصوص لغو یا تعلیق مجوز مؤسسه اعتباری نمی‌باشد.

ماده ۱۵۹- دادگاه در هر مورد که رسیدگی به ورشکستگی مؤسسه اعتباری درخواست شود و در صورت احراز شرایط ورشکستگی، پس از اخذ نظر بانک مرکزی مبادرت به صدور حکم ورشکستگی می‌نماید. تاریخ توقف توسط دادگاه پس از اخذ نظر بانک مرکزی تعیین خواهد شد. معاملاتی که از تاریخ توقف تا زمان صدور حکم ورشکستگی توسط مدیران موقت منصوب از طرف بانک مرکزی انجام شده است، از احکام قانون تجارت در خصوص معاملات تاجر متوقف مستثنی می‌باشد.

ماده ۱۶۰- با صدور حکم ورشکستگی که طی آن مدیر منصوب از جانب بانک مرکزی به عنوان مدیر تصفیه تعیین می‌شود، مؤسسه اعتباری از انجام هرگونه عملیات بانکی و مالی جز آن‌چه برای تصفیه ضرورت دارد، ممنوع می‌شود. به محض صدور حکم ورشکستگی کلیه دارایی‌های مؤسسه اعتباری در اختیار مدیر تصفیه قرار می‌گیرد و مدیرانی که از تحویل اسناد، مدارک و دارایی‌های مؤسسه اعتباری به مدیر تصفیه خودداری نمایند به حبس از ۶ ماه تا ۲ سال و جبران خسارات وارده محکوم خواهند شد.

تبصره ۱- بانک مرکزی می‌تواند در هر زمان تغییر مدیر تصفیه را به دادگاه پیشنهاد دهد.

تبصره ۲- در جریان تصفیه مؤسسه اعتباری، عضو ناظر توسط هیأت نظارت منصوب خواهد شد.

تبصره ۳- پس از صدور حکم ورشکستگی مجوزهای صادره توسط بانک مرکزی برای مؤسسه اعتباری خود به خود ملغی می‌گردد و مؤسسه اعتباری موظف است در کلیه مراسلات و اعلامات خود عبارت «در حال تصفیه» را بلافاصله قبل یا بعد از نام خود به کار برد.

ماده ۱۶۱- در تصفیه بدهی‌ها و تعهدات مؤسسه اعتباری در جریان انحلال یا ورشکستگی، اولویت پرداخت به ترتیب طبقات زیر می‌باشد:

الف- هزینه‌های بازسازی و تصفیه؛

ب- حقوق و مزایای کارکنان مؤسسه اعتباری؛

پ- مطالبات صندوق ضمانت سپرده‌ها بابت پرداخت سپرده‌های تضمین شده؛

ت- اصل سپرده‌ها به جز سپرده‌های سرمایه‌گذاری؛

ث- اصل سپرده‌های سرمایه‌گذاری؛

ج- اصل سپرده‌های مؤسسات اعتباری؛

چ- سایر بدهی‌ها و حقوق ممتازه وفق قانون.

تبصره ۱- چنانچه دارایی‌هایی از مؤسسه اعتباری به وثیقه گذاشته شده باشند، از محل عواید حاصل از فروش دارایی‌های مزبور، ابتدا حقوق مرتهن پرداخته می‌شود.

تبصره ۲- بدهکاران مؤسسه اعتباری در هیچ صورتی حق استناد به ادعای تهاتر برای پرداخت بدهی‌های خود را ندارند.

ماده ۱۶۲- احکام ورشکستگی مؤسسات اعتباری در مواردی در این قانون معین نشده است تابع قانون تجارت خواهد بود.

«فصل دهم- سایر مقررات»

ماده ۱۶۳- سپرده‌پذیری از عموم فقط طبق مقررات این قانون و با مجوز بانک مرکزی امکان‌پذیر است.

تبصره ۱- تشخیص سپرده‌پذیری از عموم با بانک مرکزی است.

تبصره ۲- فعالیت اشخاصی که بدون اخذ مجوز از بانک مرکزی مبادرت به سپرده‌پذیری از عموم نمایند، بنا به درخواست بانک مرکزی و توسط نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران متوقف خواهد شد. متخلفین با شکایت بانک مرکزی به حبس تعزیری از سه تا ده سال محکوم خواهند شد.

ماده ۱۶۴- بانک مرکزی فهرست مؤسسات اعتباری مجاز را به طرق مقتضی از جمله درج در پایگاه اطلاع‌رسانی خود اعلام عمومی می‌نماید.

ماده ۱۶۵- تصدی اشخاصی که بدون اخذ تأییدیه صلاحیت از بانک مرکزی یا پس از عزل، تعلیق، عدم تأیید مجدد و یا سلب صلاحیت قبلی توسط بانک مرکزی، در سمت‌های مدیرعامل، قائم‌مقام مدیرعامل، معاونین مدیرعامل و عضو هیأت مدیره مؤسسات اعتباری فعالیت نمایند، در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال عمومی محسوب شده و علاوه بر مجازات مربوط به آن، به پرداخت جزای نقدی به ازای هر روز دویست میلیون ریال محکوم خواهند شد. مدیران موضوع این ماده از زمان سلب صلاحیت، تعلیق و یا عزل، مجاز به امضای هیچ‌یک از اسناد تعهدآور مؤسسه اعتباری نمی‌باشند. تعقیب کیفری اشخاص مزبور در این خصوص منوط به شکایت بانک مرکزی است.

ماده ۱۶۶- انتشار هر نوع آگهی یا اطلاعیه، تبلیغ یا هر نوع اقدام تبلیغی از طریق هر نوع رسانه (ملی، خصوصی، داخلی یا خارجی) اعم از نشریات و مطبوعات الکترونیکی و غیرالکترونیکی، دیداری یا شنیداری به سفارش اشخاصی که به فعالیت‌های پولی و بانکی بدون اخذ مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اشتغال دارند، ممنوع است. تخلف از این حکم توسط تبلیغ‌کننده یا هر شخص حقیقی و حقوقی دیگر مستوجب جزای نقدی تا میزان ۱۰ برابر هزینه تبلیغ صورت گرفته خواهد بود که به حساب خزانه واریز خواهد شد. ضوابط اجرایی این ماده به پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب هیأت نظارت می‌رسد.

ماده ۱۶۷- هر گونه انتشار خبر خلاف واقع و غیرمستند در خصوص مؤسسات اعتباری از طریق رسانه‌های ارتباط جمعی، جرم محسوب می‌شود. مرتکب با شکایت مؤسسات اعتباری ذینفع به مجازات جبران خسارت مادی و معنوی وارده به مؤسسات اعتباری محکوم می‌شود.

ماده ۱۶۸- مؤسسات اعتباری مکلفند علاوه بر مقررات این قانون و قانون بانک مرکزی، دستورالعمل‌های متکی بر آن، قوانین و مقررات و اساسنامه مصوب، دستورالعمل‌های بانک مرکزی را نیز که به موجب قوانین و دستورالعمل‌های مذکور صادر می‌شود، رعایت کنند.

ماده ۱۶۹- از تاریخ اجرای قانون بانک مرکزی و این قانون؛ قانون پولی و بانکی کشور مصوب سال ۱۳۵۱ و تغییرات بعدی آن، قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب سال ۱۳۶۲ و تغییرات بعدی آن، لایحه قانونی اداره امور بانک‌ها و قانون اجازه تأسیس بانک‌های غیردولتی، ماده ۵ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارایی بانک‌ها و قسمت اخیر بند (و) ماده ۹ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و تمامی قوانین و مقررات دیگر در مواردی که با این قانون مغایرت دارد ملغی است. تا زمانی که

آیین‌نامه و دستورالعمل‌های اجرایی این قانون به تصویب نرسیده است، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های سابق، مشروط بر این‌که با مفاد این قانون به تشخیص بانک مرکزی معارض نباشد، قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۱۷۰- از تاریخ اجرای این قانون، شمول قوانین بعدی بر مؤسسات اعتباری، مستلزم ذکر نام است.

ماده ۱۷۱- بانک‌های دولتی موظف می‌باشند حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، خود را با مفاد آن تطبیق دهند.

ماده ۱۷۲- بانک‌های دولتی براساس ضوابط و مقررات اداری، استخدامی، مالی و معاملاتی خاص خود اداره می‌شوند. ضوابط و مقررات مربوطه ظرف مدت ۶ ماه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۷۳- این قانون پس از تاریخ تصویب، لازم‌الاجرا می‌باشد. بانک مرکزی موظف است ظرف این مدت آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های پولی و بانکی موجود را متناسب با مفاد این قانون مورد بازنگری قرار داده و جهت تصویب به مراجع ذی‌ربط ارایه دهد.